

VERSLAG VAN DE OPENBARE VERGADERING VAN DE GEMEENTE DORDRECHT - DORDTSE DINSDAG D.D. 17 SEPTEMBER 2024

Vergaderzaal 1 – Johan de Witt

1. Commissie Toezicht Openbaar Onderwijs (CTOO)

2. Vragenhalfuur

Voorzitter: De heer Schalken-den Hartog

Raadsgriffier: Mevrouw Wepster

Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. Groenewege (Partij voor de Dieren)

Mevr. De Groot (Beter voor Dordt)

Mevr. Kamphuis (SP)

Dhr. Katif (Beter Voor Dordt)

Dhr. Kuhlmann (VVD)

Portefeuillehouders: wethouder M. Burggraaf

De voorzitter: Beste mensen, goedenavond. Als iedereen wil gaan plaatsnemen. Het is zeven uur. Dan gaan we snel starten met het vragenhalfuur van vandaag, 17 september. We hebben vijf vragen op de agenda staan, met vier onderwerpen. En we gaan van start gelijk met de eerste vraag. Die komt van de SP. En die gaat over de opvang van de Oekraïense vluchtelingen. Mevrouw Kamphuis kan hem kort toelichten. Gaat uw gang.

Mevrouw Kamphuis: Dank u wel, voorzitter. Om eventuele misverstanden te voorkomen, zijn wij voorstander van een nieuwe huisvesting van vluchtelingen uit de Oekraïne. Want als je ze opvangt, moet ze ook huisvesten. Die vragen gaan alleen maar over het proces. Vraag één, wat is de reden dat er al voorbereidend werk aan de Cornelis Evertsenstraat plaatsvindt op dit moment, terwijl dat de raad nog geen besluit heeft genomen of een voorstel aangeboden kreeg? Twee, informatie over de locaties van flexwoningen lag tot afgelopen vrijdag bij de raadsleden, onder embargo. Toch werd er een dag eerder al een brief gestuurd naar de omwonenden met de informatie. Dit zorgde die donderdag voor een lastige situatie, met veel vragen vanuit de bewoners richting ons. De vraag is, waarom is er gekozen voor deze volgorde? Is er iets misgegaan in de communicatie. Dank u wel.

De voorzitter: Dank u wel voor de verheldering van de vraag. En het is vandaag niet zo moeilijk wie ik het woord mag geven vanuit het college. De andere wethouders zijn op de terugweg naar de promotie van wethouder De Jonge. Die zijn op de terugweg. Die zijn er straks wel. Maar nu zal de heer Burggraaf de beantwoording doen.

De heer Burggraaf: Dank u wel, voorzitter. U zult het het komende half uur met mij moeten doen. Dank voor uw vragen. De werkzaamheden waar u nu naar verwijst, onder andere aan de Cornelis Evertsenstraat, die hebben niks te maken met het voornemen om daar flexwoningen voor de Oekraïne opvang te gaan plaatsen. Dat zijn

werkzaamheden die al een tijdje plaatsvinden, in het kader van vervanging van een waterleiding, of in ieder geval waterleidingwerkzaamheden. Dat heeft verder niks te maken met het voornemen om flexwoningen daar neer te zetten. Dan voor wat betreft het proces. Daar wilden we vooral een goede volgorde en zorgvuldigheid betrachten. Dat hebben we eerst gedaan door u op dinsdagavond in een besloten commissie, dat is inmiddels denk ik twee weken terug, alvast mee te nemen op al die locaties. Dat deden we besloten, omdat natuurlijk ook het plekken aangaat waar mensen wonen en dat als eerste te horen moeten krijgen. Tegelijkertijd willen we het u als eerste kunnen vertellen. Daarom hebben we dat eerst besloten gedaan. Daarna brieven naar de verschillende locaties, de direct omwonenden gestuurd. En dan is het altijd ook wel even puzzelen van, tot wanneer ben je in direct omwonenden? In hoe een grote cirkel doe je het? We hebben ook tegelijkertijd een persbericht uitgedaan, om te zorgen dat ook mensen die daar net buiten vielen en die brief nog niet hadden gehad wel kennis konden nemen van het feit dat wij informatiebijeenkomsten ook gaan organiseren daarvoor. En dat is de reden dat u het donderdag nog onder embargo van ons kreeg, omdat heel veel brieven verspreid moesten worden. Sommigen ook pas 's avonds bij bewoners zijn aangekomen. Maar dan kan het zijn dat een deel het 's morgens al hebben gehad en dan vervolgens meteen naar u reageren. En vrijdag is het vervolgens voor de hele stad bekend geworden. Een zorgvuldig volgorde van stappen, waarbij het onvermijdelijk is dat soms dingen dan wat eerder bij u liggen dan dat het bij de hele stad bekend is.

De voorzitter: Ik zie een korte vervolgvraag. Mevrouw Kamphuis.

Mevrouw Kamphuis: Dank u wel. Ik vroeg aan de mensen die daar werkten, waar dienen deze waterleidingen voor? Ik zeg, is dat vernieuwing of is dat voor die oude huizen die er staan? Nee. Ik zeg, waarvoor zijn ze dan wel? Dat moet je maar aan de gemeente vragen. Ik kan u geloven, maar de bewoners daar hebben daar geen vertrouwen in. Hoe gaat u daarmee om?

De voorzitter: Nog een korte reactie.

De heer Burggraaf: Nogmaals, daarom hebben we ook informatiebijeenkomsten georganiseerd, zodat mensen meteen met vragen ook zo meteen bij de gemeente terecht kunnen. En dit zijn gewoon werkzaamheden die bij Evides ingepland staan. Ik heb ook een screenshot gezien van Evides. Ik kan niks anders zeggen dan dat het gewoon reguliere werkzaamheden zijn en het niet samenhangt met het voornemen om daar flexwoningen te gaan plaatsen. En nogmaals, als er vragen zijn vanuit de buurt, er komt een informatiebijeenkomst. En tegelijkertijd kunnen ze ook altijd naar de gemeente mailen. We inmiddels ook van onder andere Stadspolders al van diverse mensen vragen gehad. En die beantwoorden we natuurlijk ook meteen direct. Als mensen vragen hebben die niet kunnen wachten tot de informatiebijeenkomst, laat ze dan vooral een mail naar ons sturen. Dan zullen we zorgen dat die ook individueel antwoord krijgen.

De voorzitter: Dank u wel. We gaan naar de volgende vraag. Die is van Beter voor Dordt. De heer Katif. Die gaat ook over de opvang van Oekraïense vluchtelingen. Kunt u hem kort toelichten?

De heer Katif: Voorzitter, dank u wel. In de wijk Stadspolders, voor iedereen bekend, is er onrust ontstaan over de geplande bouw van de vier flexwoningen voor Oekraïense

vluchtelingen op het grasveld naast basisschool De Griffioen. Beter voor Dordt is bezorgd en heeft de volgende vragen aan het college. Is het college op de hoogte van de bezorgdheid in de wijk? En in hoeverre heeft het college daar begrip voor? Waarom heeft het college voor deze locatie gekozen? En zijn er alternatieve locaties overwogen? De laatste zou ik graag een helder antwoord willen hebben. Hoe betreft het college de buurtbewoners actief in de besluitvorming en het proces rondom de komst van de flexwoningen? Mijn laatste vraag, voorzitter, welke maatregel wil het college treffen om de sociale cohesie tussen de Oekraïense vluchtelingen en de buurt te bevorderen? Tot zover, voorzitter.

De voorzitter: Dank voor de toelichting. Ik ga weer naar de heer Burggraaf.

De heer Burggraaf: Dank u wel, voorzitter. Allereerst begrijpen wij het zeer goed dat de buurt vragen heeft op het moment dat het nieuws bekend werd dat er het voornemen is om vier woningen op het grasveld daar te plaatsen. En daarom hebben we ook informatiebijeenkomsten georganiseerd en reageren we ook op individuele mails, om vragen die er zijn ook zo snel mogelijk te kunnen beantwoorden. U vraagt waarom deze locatie onder andere is gekozen. Dat is omdat in het bestemmingsplan ook al is vastgelegd dat er op deze locatie de mogelijkheid is om vier woningen te realiseren. In het bestemmingsplan zit ook wonen al ingebouwd. En we het ook belangrijk vinden dat we de Oekraïne opvang goed spreiden over de stad. Vooral voor de opvang van gezinnen organiseren. En dit een plek is waar met een flexwoning het heel goed geschikt is voor gezinnen, met ook de voorzieningen in de buurt daarbij. We betrekken de buurtbewoners nogmaals ook actief in het verdere traject. Op 3 oktober hebben we een inloopavond, om de bewoners verder mee te nemen. En tegelijkertijd gaan we een begeleidingscommissie instellen per locatie, ook voor deze locatie, waarin we samen met de buurt kijken, waar liggen nog aandachtspunten waarmee we dingen beter kunnen inpassen? En waarbij dan ook bijvoorbeeld besproken kan worden als het gaat om, er komen vier nieuwe bewoners in de buurt en hoe kan je zorgen dat ze elkaar goed leren kennen in de buurt? En dat het een goede landing, een goede plek krijgt. En dat je met elkaar op een prettige manier in de wijk, in de buurt kan samenleven.

De voorzitter: Dank u wel. De heer Katif, is het voldoende zo beantwoord? Kort.

De heer Katif: Voorzitter, volgens mij wat de wethouder eigenlijk een beetje ontgaat, is dat er een bepaald gevoel is. En dat gevoel hoor ik namelijk bij de wethouder helemaal niet. Ik zou graag willen weten... Er is een bepaalde onrust. En onrust is een gevoel. En dat gevoel bespeur ik op geen enkele wijze namelijk bij de wethouder. Vraagteken.

De voorzitter: Misschien nog kort, wethouder Burggraaf.

De heer Burggraaf: Ik kan misschien andere woorden gebruiken. Maar dat is waar ik mee begon, dat het college heel goed begrijpt dat de omwonenden daar, als er nu nog een grasveld is en dan in het nieuws horen dat er flexwoningen komen, dat op het moment dat ze horen dat er Oekraïense vluchtelingen komen dat dat vragen oproept. En nogmaals, dat adresseren we door mensen persoonlijk te woord te staan en door snel een inloopbijeenkomst te organiseren. Ik begrijp het gevoel heel goed. Tegelijkertijd ben ik er ook van overtuigd dat heel veel van die gevoelens we ook weg kunnen nemen op het moment dat we uitleggen wat we daar van plan zijn. Dat we daar vier woningen gaan

realiseren, die ook qua uitstraling heel goed in de buurt zullen gaan passen. Dat het ook gewoon een mooie inpassing krijgt en een aantal andere aspecten. Dan ben ik ervan overtuigd dat we dat soort gevoelens ook kunnen adresseren en wegnemen, voor een groot deel.

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga naar de volgende vraag. En de derde vraag komt van de Partij voor de Dieren. En die gaat over de inrichting van de Van Baerlestraat. En de heer Groenewege zou hem kort kunnen toelichten. Ik zag in uw inleiding wel redelijk lange tekst staan. Kunt u binnen de minuut uw vraag toelichten?

De heer Groenewege: Ik kan heel snel praten, voorzitter. Dat helpt. De Van Baerlestraat. Een straat waar de gemeente Dordrecht heel graag wil dat je je aan de snelheid houdt. 30 kilometer per uur. Dat lijkt geen twijfel. Er staat een zone 30 bord. Dertig staat in koeienletters op de straat gekalkt. Er liggen meerdere wegversmallingen. En er staat een digitaal bord, dat je met grote rode cijfers terecht wijst als je het gaspedaal te diep indrukt. Heel gek dat de nieuwe kruisingen juist uitnodigen om flink gas te geven. Want waar rechts normaal voorrang heeft in een 30 kilometerzone, heb je op de Van Baerlestraat lekker voorrang op de zijstraten van rechts. Mede door een pas vernieuwde uitritconstructie. Een vreemde keuze vindt de Partij voor de Dieren. Daarom de volgende vragen. Waarom wordt de Van Baerlestraat ingericht als een doorgaande weg, met voorrang op verkeer van rechts, terwijl de straat bedoeld is als 30 kilometergebied? Deelt het college de mening van de Partij voor de Dieren dat deze inrichting de snelheid op de Van Baerlestraat ongewenst omhoog stuwt? En als laatste, is het college bereid kruisingen in 30 kilometerzone, waaronder de nog te vernieuwen kruising van de Van Baerlestraat met de Tesselschadestraat, zo aan te leggen dat verkeer van rechts wel voorrang krijgt? Zo nee, waarom niet?

De voorzitter: Compliment. Eén minuut vier. Ik ga naar wethouder Burggraaf.

De heer Burggraaf: Voorzitter, we zijn het voor een groot deel eens met hetgeen u stelt over de Van Baerlestraat en de 30 kilometer per uur en zorgen dat je daar met een andere inrichting ook kan zorgen dat die snelheid gehanteerd wordt en er niet te hard gereden wordt. Alleen het geval is dat er nu alleen budget is om de zijstraten aan te pakken van de Van Baerlestraat. Dat is wat er nu gebeurt. De bestaande aansluiting op de Van Baerlestraat, in die zijstraten, wordt heringericht en niet de Van Baerlestraat zelf. U ziet ook bijvoorbeeld de Hugo de Grootlaan, aan de andere zijde van het water. Daar is wel een klinkerbestrating inrichting. Iets wat wel veel meer bij die 30 kilometerzone past. Nogmaals, we zijn nu vooral bezig met de zijstraten aanpakken. En dan vervolgens zullen we daarna gaan kijken...

Ook omdat voorheen hier nog een bus over reed. Dat is nu niet meer het geval. Dat maakt ook een andere indeling van de weg te overwegen. Gaan we dat daarna bekijken of er passende opties zijn om bepaalde kruisingen en dergelijke zo in te richten dat we daarmee zoveel mogelijk een snelheidsremmende situatie kunnen realiseren.

De voorzitter: Ik zie een korte vervolgvraag.

De heer Groenewege: Kort. Komt er nog een brief over naar de raad? En zo ja, wanneer?

De voorzitter: Mijnheer Burggraaf.

De heer Burggraaf: Dat waren we niet voornemens, om daar een brief over te sturen. Het is natuurlijk een portefeuille van mijn collega. Het is heel makkelijk om dan toe te zeggen dat er een hele raadsinformatiebrief over komt. Maar ik zou willen voorstellen dat wij in ieder geval even terugkoppelen, nadat die werkzaamheden ze doen. En dat de vorm waarin we dat doen nog even bekijken wat het minste werk vraagt. Maar ik snap uw vraag, dat u graag een terugkoppeling wil. We kunnen ook even kijken of we het in het kader van de toezeggingenlijst, die u altijd bijhoudt, of we daar anders even een kwartaal in kunnen opnemen waarin we terugmelding doen over, nogmaals wat ik net zei, het bekijken van passende opties rondom verschillende kruispunten en dergelijke. Ik denk dat dat laatste het meest praktische is om als toezegging zo te verwerken.

De voorzitter: Dank u wel. Die toezegging wordt genoteerd. Is denk ik ook voldoende voor de heer Groenewege. Dan gaan we naar de vijfde vraag. En dat is een vraag van Beter voor Dordt. En die gaat over de zorg... Ik ben al veel te snel. Ik denk, we houden tijd over. Ik ga naar de vierde vraag. Sorry. Ik was mijnheer Kuhlmann bijna vergeten. Het spijt me. Sorry. De vierde vraag van de heer Kuhlmann van de VVD, over de mobiele flitspalen. Mijnheer Kuhlmann, kunt u hem kort toelichten?

De heer Kuhlmann: Dank u, voorzitter. Na lang aandringen, kwam afgelopen juli een hartenwens van de Dordtse VVD in vervulling. De eerste mobiele flitspaal werd in onze stad geïntroduceerd, om hardrijders in woonstraten de dikke boete te geven die ze verdienen. De Oranjelaan had de primeur. Maar daarna is deze flitspaal verdwenen uit de stad. Ik snap dat hij niet meer op die plek staat. Het is een mobiele flitspaal. Maar wie vandaag de dag kijkt, ziet dat er geen enkele flitspaal staat in Dordrecht. Hardrijders hebben veel minder te vrezen, want er is een acuut gebrek aan flitspalen in onze stad. Waarom staat er geen mobiele flitspaal meer in Dordrecht? Ik weet dat het college het heel belangrijk vindt om hardrijders aan te pakken. En ik ben dan ook erg benieuwd welke straten volgens het college aan de beurt zijn voor de mobiele flitspaal. Ik heb er wel ideeën bij. De Van Baerlestraat natuurlijk, Prinsenstraat, Provincialeweg. Zo kan ik nog heel lang door gaan. Maar ik ben heel benieuwd hoe het college daarnaar kijkt.

De voorzitter: Ik ben ook benieuwd naar het antwoord. Mijnheer Burggraaf.

De heer Burggraaf: Voorzitter, laat ik met goed nieuws beginnen. En dat is dat er één mobiele flitspaal is toegewezen aan Dordrecht. Maar die wordt ook gedeeld met andere steden. Maar die komt weer terug. In oktober, november komt de flitspaal op dezelfde locatie weer terug op de Oranjelaan. En wij hebben ook wel wensen om nog meer flitspalen te hebben. Maar tegelijkertijd is het wel zo dat het Openbaar Ministerie daar hele strenge eisen aan stelt. Er moeten relatief veel overtreders zijn. Het snelheidsbeeld moet aan bepaalde eisen voldoen. Er moet duidelijk sprake zijn van gevaarstelling en onderliggende ongevalsgegevens. En toen we bij het OM gingen pleiten voor een mobiele flitspaal, bleek alleen de locatie aan de Oranjelaan aan al die eisen te kunnen voldoen. Dat betekent dat Dordrecht voor de Oranjelaan een mobiele flitspaal kan inzetten. En dat die bij toerbeurt daar komt te staan. Die komt weer terug. Maar niet andere locaties helaas in aanmerking komen voor zo'n mobiele flitspaal. Tegelijkertijd

wat u zegt, hardrijders, gevaarlijk weggedrag vindt het college net zo belangrijk om dat goed aan te pakken, om ongelukken te voorkomen. Daar wordt natuurlijk ook... Ziet u regelmatig weleens nieuws dat ook door de politie bepaalde acties zijn om daarop te controleren en te checken. Dat zijn dingen die we natuurlijk ook gewoon voort zullen zetten.

De voorzitter: Dank u wel. Niet voldoende, mijnheer Kuhlmann?

De heer Kuhlmann: Ik waardeer de inspanningen van het college. Maar ik wilde aan de wethouder vragen of hij zijn collega voor verkeer nog wel even aan zijn jasje wil trekken, om te vragen of het... Die eerste flitspaal zijn we heel blij mee. Maar het zou mooi zijn als er toch ook meer komen, want dat kan onze stad denk ik goed gebruiken.

De voorzitter: Ik kan me zo voorstellen dat niet alleen de heer Burggraaf dat doen, maar dat u dat ook misschien nog gaat doen. Toch? Wilt u daar nog op reageren, mijnheer Burggraaf? Nee. Dan ga ik naar de laatste vraag. En die is inderdaad van Beter voor Dordt, van mevrouw De Groot. En die gaat over de zorgorganisatie Fokus. Wilt u uw vraag kort toelichten?

Mevrouw De Groot: Dank u wel, voorzitter. Beter voor Dordt is geschrokken van het artikel dat afgelopen zaterdag in het AD stond, over de zorgelijke signalen bij de Fokus zorgorganisatie. Een groep Dordtse inwoners met zware lichamelijke beperkingen is afhankelijk van de zorg die Fokus moet leveren en is daarmee kwetsbaar. Ze moeten kunnen rekenen op goede zorgen. Die zorg schiet op het moment ernstig tekort. Er ontstaan zelfs conflicten, die soms leiden tot beëindiging van zorg en huisuitzetting. Hierdoor zijn veel cliënten zelfs bang om hun onvrede te uiten. Is het college op de hoogte van de situatie bij Fokus? En zo ja, klopt het beeld dat in de krant wordt geschetst? Welke formele verantwoordelijkheid of bevoegdheid heeft het college als het gaat om het uitoefenen van toezicht op de kwaliteit van de zorg die geleverd moet worden? Als het college geen formele rol heeft, welke invloed kan het college dan uitoefenen om te voorkomen dat mensen die afhankelijk zijn van zorg niet meer opkomen voor hun rechten, omdat ze bang zijn om op straat gezet te worden? En is het college bereid om zich tot het uiterste in te spannen om de situatie bij Fokus te verbeteren?

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga weer naar de heer Burggraaf. Een hele andere vraag.

De heer Burggraaf: Dank u wel, voorzitter. Dat u geschrokken bent en dat u daarover bezorgd bent, dat deelt het college. In dit geval collega Van Benschop. En die heeft ook naar aanleiding van de situatie die u heeft gelezen in de krant voor die betreffende bewoonster daar actie op ondernomen. En de sociaal pontonnier tezamen met de sociale dienst in contact gebracht met Trivire, om te voorkomen dat het tot een situatie zou leiden waarbij er geen woning meer zou zijn voor de betreffende bewoonster. Tegelijkertijd is dat ook wel waar de invloed van het college ophoudt. Want formeel ligt er geen wettelijke taak en bevoegdheid bij het college op het toezicht op de kwaliteit van de zorg. Dat is het zorgkantoor. Die houdt toezicht. Wat wij wel kunnen doen en wat we doen, is door goede samenwerking en nauw contact met onder andere Trivire zorgen dat er voldoende woningaanbod is en woningaanpassingen voor mensen met een beperking vanuit de Wmo. En daar waar de signalen zijn de rol te vervullen, zoals mijn collega Van

Benschop dat voor dit specifieke geval ook al heeft vervuld. En volgens mij heb ik dan alle punten wel geadresseerd.

De voorzitter: Dank u wel. Is dit voldoende? Ja. Dan hebben we hiermee alle vragen gehad. En dan sluit ik dit vragenhalfuurtje. En een prettige vergaderavond.

3. Agenderingsverzoek raadsfracties PvdD, FvW, FvD, GL, VSP, BvD, DENK, SP FvdS aan Agenderingscommissie over De jacht nav de aangenomen motie 'In gesprek over de jacht'

Voorzitter: De heer Struijk

Raadsgriffier: De heer Boogaard

Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. Van Dam Timmers (CDA)

Mevr. Van Engelen (GroenLinks)

Dhr. Groenewege (Partij voor de Dieren)

Mevr. De Groot (Beter voor Dordt)

Mevr. Kamphuis (SP)

Dhr. Kolkiliç (DENK)

Mevr. Lammens-Oostdijk (VVD)

Mevr. Nieuwland-van den Bosse (CU/SGP)

Dhr. Van Pelt (Forum voor Democratie)

Dhr. Roggekamp (Gewoon Dordt)

Dhr. Stam (Fractie van Waardhuizen)

Dhr. Stolk (VSP)

Dhr. De Vries (VSP)

Portefeuillehouders: wethouder T. de Jonge

Overige aanwezigen: dhr. Van Damme, mevr. Van der Eijk, dhr. Blokland, dhr. Van Hasselt, dhr. Nap, dhr. Terlouw, mevr. Dekker

De voorzitter: Goedenavond. Hartelijk welkom alle raads- en commissieleden. Hartelijk welkom de experts die aan mijn rechter- en linkerhand zitten. En voor degenen die ze nog niet kennen, straks komt het voorstelrondje weer welkom de mensen op de tribune. Mensen en dieren, zou ik bijna zeggen. Er zijn weer wat herten en dergelijke. Gezellig. Welkom uiteraard ook aan de mensen die thuis ongetwijfeld in groten getale met ons meeleven. Ik heb het al aangekondigd, ik ga vragen aan iedereen om zich weer eventjes voor te stellen. De meesten zijn bekend, maar ik zie ook een paar commissieleden die er de vorige keer niet waren. Dan is het prettig om toch even te weten wie er schuilt achter het bordje gast. Want dat is natuurlijk breed uitlegbaar. Ik ga deze keer rechts van mij beginnen. Als u uw naam even wil noemen en misschien de functie of de organisatie die u vertegenwoordigt.

De heer Van Damme: Pieter Van Damme, LTO, Eiland van Dordrecht.

Mevrouw Van der Eijk: Janneke van der Eijk, WB Hoeksche Waard, Eiland van Dordt.

De heer Blokland: Erik Blokland, ook WBE Hoeksche Waard.

De heer Stolk: Leo Stolk, VSP.

De heer De Vries: André de Vries, VSP

De heer Van Dam Timmers: Jan van Dam Timmers, CDA Dordrecht.

De heer Roggekamp: Erik-Jan Roggekamp, Gewoon Dordt.

De heer Van Pelt: Dirk van Pelt, Forum voor Democratie.

Mevrouw De Groot: Megan de Groot, Beter voor Dordt.

Mevrouw Van Engelen: Yara van Engelen, GroenLinks.

De heer Groenewege: Pieter Groenewege, Partij voor de Dieren.

Mevrouw Kamphuis: Meta Kamphuis, SP Dordrecht.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Jeanine Lammens, Dordtse VVD.

Mevrouw Nieuwland-van den Bosse: Eline Nieuwland, ChristenUnie/SGP.

De heer Stam: Marco Stam, Fractie van Waardhuizen.

De heer Kolkiliç: Masum Kolkiliç, DENK.

De heer Van Hasselt: Xavier van Hasselt, afdeling Grondzaken.

De heer Nap: Albert Nap, teamleider Grondzaken.

De heer Terlouw: Sander Terlouw, Natuur- en Vogelwacht De Biesbosch. En in het dagelijks leven ecooloog.

Mevrouw Dekker: Nettie Dekker, ik ben onderzoeker naar de jacht en schrijver.

De heer Boogaard: André Boogaard, commissiegriffier.

De voorzitter: En mijn naam is Leen Struijk. En ik ben vanavond de commissievoorzitter. Ook deze keer weer eventjes kort een toelichting voor de reden van deze vergadering. Het college heeft enige tijd geleden bekendgemaakt dat ze het gemeentelijk jachtrecht weer voor twaalf jaar wilde verhuren aan de Wildbeheereenheid Hoeksche Waard. Naar aanleiding hiervan heeft de gemeenteraad het college verzocht deze overeenkomst nog niet af te sluiten, maar eerst in gesprek te gaan met belanghebbenden om de voors en tegens van de jacht in kaart te brengen. Twee weken geleden stond dit onderwerp ook geagendeerd. En degenen die er waren, weten het vast nog, er waren toen zes sprekers en zes zogenaamde belanghebbenden/experts. En die hebben hun visie gedeeld met de commissie. En de commissie heeft vervolgens de vragen op hen kunnen afvuren. Zij het dat de klok ging ook door. Twee uur is zo om, als je zoveel mensen hebt

die hier bevlogen hun verhaal komen doen. Eerlijk is eerlijk, aan de laatste twee konden niet heel veel vragen meer gesteld worden. Dat kan vanavond goedge maakt worden. De bedoeling was toen ook dat daarna een rondetafelgesprek plaatsvond. Daar kwam het al helemaal niet meer van. Daar hopen we vanavond dan wel de tijd voor te hebben. Voor alle zekerheid maar even, want niet iedereen is even bekend met het politieke spel, mocht u verwachten hier vanavond een heel spannend debat tussen voor- en tegenstanders uit de raad bij te gaan wonen, dan moet ik u teleurstellen. Want dit is een beeldvormende vergadering. De mensen die hier tegenover mij zitten, willen zich informeren. Wat zijn de voors? Wat zijn de tegens? En dan kunnen ze aan de hand daarvan eventueel een standpunt bepalen. Maar het is beeldvormend. Het is goed, denk ik, dat u zich allemaal daarvan bewust bent. In de tussentijd, tussen twee weken geleden en nu, zijn er ook nog wat technische vragen gesteld aan het college. Die zijn ook beantwoord. En die antwoorden zijn op het laatste moment toegevoegd aan het dossier. Misschien heeft niet iedereen dat allemaal even goed kunnen lezen, laat staan kunnen doorgronden. Daarom gaat de heer Nap zo meteen even namens het college hier een korte toevoeging, korte toelichting op geven. En vervolgens kunnen er vragen gesteld worden aan mijnheer Nap over de presentatie, maar ook aan de mensen die rechts van mij zitten en eventueel natuurlijk ook weer aan de mensen die links van mij zitten. Want u wilt zich een beeld vormen. De wethouder die u vorige keer zag zitten, mevrouw De Jonge, is er niet bij. De reden is dat er iets veranderd is aan haar titel. Sinds vandaag is zij doctor. Ze is gepromoveerd vanmiddag. En dat is wel een feestje waard. En dat wilde ze niet bij ons vieren. Ik zal het aan haar doorgeven. Een felicitatie meer dan waard. Mijnheer Nap, ik ga het woord aan u geven. En misschien nog even voor alle duidelijkheid, we gaan ook deze keer, net als vorige keer, heel netjes via de voorzitter spreken. Het is maar dat u het weet. Mijnheer Nap.

De heer Nap: Dank u wel, voorzitter. Heel fijn dat ik nog even een korte toelichting kan geven. Wij hebben geprobeerd zo goed en zo kwaad mogelijk de technische vragen te beantwoorden. En ik zeg dat expres zo, omdat ik gewend ben u als raad toe te spreken vanuit mijn rol als teamleider Grondzaken, die vooral adviseert over de financiële en juridische consequenties van de gebiedsontwikkeling. En u kan zich misschien dan voorstellen dat zo'n onderwerp als het beheer van de grond niet een specifiek onderwerp is wat bij ons dagelijks top of mind is, om het zo maar te zeggen. Dat wij ook voor dit onderwerp ons echt heel specifiek hebben moeten laten adviseren en informeren. En gelukkig hebben wij daarvoor professionele partijen kunnen vinden, zoals de FBE vanuit de provincie en de WBE doen, die ons verder hebben geïnformeerd daarop. En we hopen natuurlijk dat de vragen dan op een goede manier ook voor u zijn beantwoord. En wat ik daarbij nog wil aangeven, ook naar aanleiding van de vorige bijeenkomst, wat wij denken. Nogmaals, we moeten toelichten de reden waarom het college ervoor heeft gekozen om het jachtrecht opnieuw te verhuren. En dat kwam ook in de vorige commissievergadering duidelijk naar voren, het belangrijkste doel is het schade beperken om het faunabeheer mogelijk te maken, met als onderdeel die schadebestrijding, populatiebeheer, faunabeheer in zijn totaal. En de WBE zal het waarschijnlijk nog verder kunnen toelichten en beter kunnen toelichten dan ik waarom die onderwerpen zo nauw met elkaar zijn verbonden. Maar het belangrijkste onderwerp daarbij is dat de gemeente als eigenaar van de grond ook verantwoordelijk is voor een

goede wildstand op zijn ronde als, en dat noemen we dan de term, jachthouder. En wat ik net al zei, we zijn nu als ambtelijke organisatie in Dordrecht er niet op ingericht om dat zo specifiek vorm te geven, zoals een Faunabeheereenheid en in het verlengde daarvan een Wildbeheereenheid dat wel kan doen. En daarom heeft het college gemeend opnieuw de situatie zoals die zich al lange tijd voordoet op het eiland van Dordrecht te willen continueren. En daarmee ook het vertrouwen te geven aan een professionele partij, die dat op een professionele manier invult. Ik denk dat dat de lading dekt van wat ik nog wilde zeggen. En anders ga ik alle technische antwoorden herhalen. Die zijn terug te lezen. Dank u wel, voorzitter, voor dit moment.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Nap, voor uw toelichting. Ik zie de eerste vraag al bijna van de lippen komen. Mevrouw Lammens.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Voorzitter, ik zou graag willen vragen aan de ambtelijke ondersteuning, waren jullie op de hoogte dat als er schade was bij de boeren of die er nu is... En die hebben ze nog niet ingediend bij de gemeente, wat ik las uit de beantwoording van de vragen. Is het zo dat jullie daarvan op de hoogte waren, dat als er geen jachtvergunning op zat dat zij dan geen schadevergoeding kregen van BIJ12?

De voorzitter: Mijnheer Nap, daar weet u vast het antwoord op.

De heer Nap: Ik ben niet meer helemaal honderd procent zeker of het antwoord daarop ook in de technische vragen staat. Maar het is zo dat in Zuid-Holland er een specifieke regeling geldt, die afwijkt van de rest van Nederland, waarbij het jachthouderschap gekoppeld is aan de mogelijkheid tot schadebestrijding. Wij waren ervan uitgegaan dat schadebestrijding alsnog mogelijk was in de vertraging voor het verlenen van het jachtrecht door de boeren zelf. En dit bleek niet het geval te zijn.

De voorzitter: Mevrouw Lammens, vervolgvraag.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Graag. En de schade die de boeren nu hebben gekregen of krijgen doordat ze geen jachtvergunning hebben. Ze hebben behoorlijk wat financiële schade opgelopen. Hoe gaat de gemeente daarmee om? Hoe willen we hiermee omgaan?

De voorzitter: Mijnheer Nap, kunt u daar antwoord op geven?

De heer Nap: Ja. Ik denk wel dat we daar onderscheid moeten maken tussen de politiek en het technische aspect van deze vraag. Als ik hem technisch benader, dan kan ik me voorstellen dat de agrariërs zich melden bij BIJ12 voor de schade die zij geleden hebben. En dan kan ik me ook voorstellen dat BIJ12 zich tot de gemeente zal wenden, omdat zij zullen zeggen van, er is een periode geweest dat zij niet aan schadebeheer hebben kunnen doen. En dat de gemeente daar dan een rol in zal vervullen. Maar dat is wat ik zeg, mijn technische antwoord op mogelijk ook een politiek standpunt van het college.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Nap. Het lijkt me heel wijs dat u zich inderdaad tot het technische deel beperkt. Mijnheer Stam en daarna mijnheer Groenewege.

De heer Stam: Dank u wel, voorzitter. Laat ik beginnen met vooraf te zeggen dat wij in principe geen voor- of tegenstander zijn van jacht of niet jacht. Waar wij hebben naar gekeken, dat is het proces. En daar hebben we wel wat vragen bij. U geeft net ook aan van, voor gemeentelijke gronden zijn wij verantwoordelijk voor het wildbeheer. Maar bedoelt u daarmee te zeggen dat er maar één methode is om dat wildbeheer in stand te houden of zijn daar nog meerdere opties voor? De vorige keer hebben we wat gehoord over innovatieve maatregelen. Hoe kijkt daar dan naar. Zijn die toepasbaar?

De voorzitter: Mijnheer Nap, weet u daar iets van?

De heer Nap: Dat is een terechte vraag die u aanvullend stelt, of we daar iets van weten. We hebben het inderdaad vorige keer gehad over aanvullende methodes. Ik ben daar niet dusdanig goed van op de hoogte of dat aanvullende methodes afdoende zijn om ook op een goede manier invulling te geven aan de fauna en daarmee wildbeheer.

De voorzitter: Mijnheer Stam tevreden gesteld?

De heer Stam: Nee, maar ik moet het er toch mee doen, want mijnheer Nap weet er niet meer van.

De voorzitter: Dat dacht ik al. Heel goed. Diplomatiek antwoord. Mijnheer Groenewege.

De heer Groenewege: Het jachtrecht is nog niet verhuurd, maar toch werd in de eerste bijeenkomst gezegd dat ganzen al wel bejaagd mogen worden. Kan uitgelegd worden hoe dat zit?

De voorzitter: Mijnheer Nap, mogen ganzen al wel bejaagd worden en hoe zit dat?

De heer Nap: Op uw punt dat het jachtrecht nog niet is verhuurd, daar hebben wij ook op geantwoord in de technische vragen. Het is op dit moment zo dat het jachtrecht is verhuurd, onder de ontbindende voorwaarde van de uitkomst van deze behandeling van de motie. Met andere woorden, als u als raad besluit het college opdracht te geven op een andere wijze om te gaan met het verhuren van het jachtrecht dan zoals die is gepubliceerd, dan betekent dat dat per direct het jachthuurcontract wordt ontbonden. En in de praktijk betekent dat dat er nu een mogelijkheid is om aan schadebeheer te doen voor de agrariërs.

De heer Groenewege: Wij zitten hier niet op een schopstoel? Dat is fijn om te horen. Dan een reactie op wat de heer Terlouw zei in de eerste bijeenkomst. Hij zei, er zijn soorten die in Dordrecht voorkomen, zoals konijn, haas, waarvan de populaties onder de provinciale instandhoudingsdoelstellingen liggen. En toch worden die soorten in Dordrecht bejaagd. Heeft het college meegewogen dat de gemeente Dordrecht, door die jacht toe te staan, de provinciale instandhoudingsdoelstellingen ondergraaft? En zo nee, waarom niet?

De voorzitter: Mijnheer Nap, weet u daar iets op te antwoorden?

De heer Nap: Ik weet daar wel iets op te antwoorden. Mijn antwoord zou zijn dat ik hoor wat u zegt, maar ik vind dat lastig te plaatsen in relatie tot de verantwoordelijkheid die

de provincie heeft te nemen vanuit de FBE en vanuit de faunabeheerplannen. Ik zou willen voorstellen om de vraag aan de WBE te stellen, ook hier aanwezig vanavond, hoe zou je hiernaar kijken? Omdat ik van mening ben dat wij erop moeten kunnen vertrouwen dat die faunabeheerplannen in voldoende mate invulling geven aan het aspect wat u net belichtte, dat er mogelijk sprake zou kunnen zijn dat op het eiland van Dordrecht de situatie anders is dan in de faunabeheerplannen wordt gevraagd te beheren.

De voorzitter: Mijnheer Groenewege, wilt u die vraag nu stellen of kan ik naar een ander?

De heer Groenewege: Maar dan hoeft ik hem denk ik niet te herhalen. Dan ben ik benieuwd wat de Wildbeheereenheid daarop te zeggen heeft.

De voorzitter: Wie van de WBE gaat dat beantwoorden? U, mevrouw Van der Eijk.

Mevrouw Van der Eijk: Mijnheer de voorzitter, in antwoord op uw vraag. Allereerst, op dit moment is het konijn niet open. Daar vindt sowieso geen bejaging op plaats. Wat betreft de haas is het zo, de haas valt onder de vijf wildsoorten. En dan praten we over jacht. Jacht, populatiebeheer en schadebestrijding zijn drie verschillende juridische termen, maar hebben onderling wel een verband. Bij jacht is het zo dat op het moment dat we praten over bijvoorbeeld haas, dat ook bij een te lage populatie, een te laag aantal, er wordt besloten, we gaan dit jaar of naar aanleiding van de populatie die er is niet op de hazen, om het zo maar eventjes te zeggen. Er wordt daadwerkelijk gekeken naar wat er op dat moment in het veld rondloopt. En aan de hand daarvan wordt bepaald.

Het is niet zo dat op het moment dat de jacht op de haas geopend is, dat er sowieso op de hazen gejaagd wordt. Om hier even verder op in te vullen. Op het moment dat je zegt, we gaan de jacht op de vijf wildsoorten niet toestaan, dan houdt het ook direct in... Allereerst, ik heb hier heel veel over te vertellen. Ik zoek even naar waar ik zal beginnen. Stel je jaagt niet op de haas, dan groeit de populatie hazen aanzienlijk. De schade die daaruit voortkomt, zal bepaald moeten worden en die zal getaxeerd moeten worden en die zal uiteindelijk bij de daarvoor... In dit geval is dat dan waarschijnlijk de gemeente, als dat allemaal niet doorgaat, terechtkomen. Alleen het is ook zo dat op het moment dat de populatie hazen te groot wordt, dat er ziektes kunnen ontstaan. We hebben er hier op de Hoeksche Waard een voorbeeld van. En dan geef ik even het woord aan Erik, want die kan het heel mooi toelichten.

De voorzitter: Mijnheer Blokland.

De heer Blokland: Ik wil even nog één fase terug. De suggestie dat de haas op de rode lijst zou staan, is maar deels waar. Er zijn drie provincies waar de haas inderdaad gesloten is door de minister. Zuid-Holland niet. Om het Faunabeheerplan in Zuid-Holland in stand te houden zijn wij vorig jaar gestart met nachttelling, met nachtzicht, in opdracht en in samenwerking met de provincie en met de Omgevingsdienst. En er worden referentieblokken geteld. En die worden op een gestandaardiseerde manier geteld. Dat is een Europese manier van tellen. Een erkende manier van tellen. En daar komt een heel ander getal uit dan een rode lijst zou vermoeden. De hazenstand in praktisch heel Zuid-Holland zit boven de 0,5 per hectare. En uiteraard zitten daar wat fluctuaties in. Maar hij is bijzonder goed. En dat is denk ik ook wel te verklaren. Zodra je

een keer vijf jaar de jacht op de hazen zou sluiten, heb ik die casus aan jullie voorgelegd, ik hoop jullie dat goed gelezen hebben, dan is er volop hazenschade in ene keer. En dat kan niet ontstaan als er niet een gezonde populatie hazen zou zijn. Dat is wel een nuance, vind ik.

De heer Groenewege: Als ik mag?

De voorzitter: Mijnheer Groenewege heeft denk ik nog een vervolgvraag.

De heer Groenewege: Het wordt natuurlijk lastig als je het niet eens bent over de feiten. Bijvoorbeeld of de populatie van hazen of houtduiven of andere wildsoorten, fazanten, gezond is of niet. Misschien kunnen we ook een beetje het verhaal van de ecooloog horen en dan daar een weging over doen. Ik hoor ook de Wildbeheereenheid zeggen, het risico bestaat dat de hazenpopulatie groeit. Maar als die hazenpopulatie onder de instandhoudingsdoelstelling is, dan is dat ook het doel. Dat is toch dan niet per se verkeerd, is mijn vraag daar.

De voorzitter: Mijnheer Blokland.

De heer Blokland: Als het gaat om de vijf soorten die jachtwild zijn, is het de plicht van de jachthouder, in dit geval in eerste instantie de gemeente Dordt, om een gezonde stand na te streven. En dat is een balans tussen potentiële schade en voldoende dieren dat er een gezonde populatie is. Ik denk dat je daarmee het antwoord hebt.

De voorzitter: Je wil de vraag ook nog even aan de andere kant neerleggen, bij mijnheer Terlouw bijvoorbeeld? Mijnheer Terlouw.

De heer Terlouw: Heel graag. Dank u wel, voorzitter. Ik wil daar wel even op reageren. Het is namelijk zo dat de haas zeker op de rode lijst staat landelijk, want er is maar één rode lijst. Dat is de landelijke rode lijst. Het is alleen zo dat provincies apart kunnen beoordelen, nadat de minister haar fiat heeft gegeven, of ze wel of niet die soorten ook gaan bejagen. Daar zit het verschil in. Maar hij staat zeker op de rode lijst. En er is ook een analyse gemaakt over de trend van de haas landelijk, maar ook in de provincie Zuid-Holland bijvoorbeeld. En die is allebei negatief, ook in Zuid-Holland. En ik kan mij voorstellen, als je kijkt naar een trend die al vanaf 1990 begint, die werden altijd geteld overdag. En als je nu opeens met warmtekijkers gaat kijken, dan ga je veel meer hazen tellen. Dat is niet zo moeilijk. Dan krijg je gewoon een fout in je telmethodiek. Dan snap ik dat je nu meer telt dan daarvoor. Maar dat is een methodisch artefact en niet een daadwerkelijke toename.

De voorzitter: Dank u wel. Heeft het rechtstreeks hiermee te maken? Dan mag u de vraag stellen, want anders kom ik bij mevrouw Kamphuis.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Even een vraag over de telling. Zijn de tellingen hetzelfde, de aantallen, als dertig jaar geleden? Houden we aan die tellingen vast?

De voorzitter: Mijnheer Terlouw.

De heer Terlouw: Voorzitter, de trend die berekend wordt door de Zoogdiervereniging, dat is de onafhankelijke club die dat voor het ministerie berekent, als ook de berekening die Wageningen heeft gedaan voor het ministerie, laat allebei zien dat de trend negatief is voor konijn en haas, ook in Zuid-Holland. Om over de andere wildsoorten, wilde eend, houtduiven en fazant nog maar te zwijgen. Dat kunt u in mijn presentatie terugzien.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Sorry, voorzitter, dat was mijn vraag niet. Mijn vraag was, zijn dit dezelfde aantallen die we aanhouden als dertig jaar geleden?

De heer Terlouw: Er is geen aantalsdoelstelling. Er is een staat van instandhouding die gehandhaafd moet worden. En die is beoordeeld als matig ongunstig, op dit moment in Zuid-Holland. En dat gaat echt over een trend, omdat je gewoon nooit alle hazen kan tellen.

De voorzitter: Het gaat niet om een keihard getal, maar om een trend. Mevrouw Kamphuis.

Mevrouw Kamphuis: Dank u wel. Ik heb een heel mooi eerlijk gesprek gehad met een boer/jager van de week. Maar wat me afvraag, ik begrijp dat hij last hebt van een bepaalde diersoort. Nu heb ik twee vragen. Waarom is de vergunning voor twaalf jaar? En waarom kan het niet per jaar bekeken worden welke diersoort je wel mag jagen? Want daar hebben we de boeren dan misschien meer last van dan op de hazen.

De voorzitter: Mijnheer Nap, die komt denk ik bij u terecht.

De heer Nap: De termijn is gekoppeld aan de wettelijke termijn. Wij hebben de situatie zoals die was gecontinueerd. Vandaar gekozen voor de periode van twaalf jaar, om daar dan ook duurzaam de situatie te kunnen continueren, zoals die was. De andere termijn is zes jaar. Maar daar hebben we niet voor gekozen, vanwege het feit wat ik net zei. En het onderscheid maken, dat lijkt wat ons betreft niet logisch, omdat dat onderscheid juist al wordt gemaakt via die faunabeheerplannen. Er wordt gemonitord. Er wordt gekeken, welke populatie is van welke omvang en waar is jacht wel nodig als laatste middel om schade te beperken?

De voorzitter: Mevrouw Kamphuis, duidelijk of nog niet helemaal niet helemaal?

Mevrouw Kamphuis: Niet helemaal, sorry.

De voorzitter: Verduidelijkingsvraag.

Mevrouw Kamphuis: Ik begrijp het. En ik snap dat de meeste boeren zich er wel aan houden. Maar je hebt altijd boeren die ernaast gaan. En die gaan gewoon schieten. Mijn vraag is, waarom... Dat denk ik. Maar dat mag ik denken toch, of niet? Dank u. Maar mijn vraag is, er is misschien een boer die ernaast... Kan die boer dan die vergunning worden ingetrokken, zodat hij dat nooit meer kan doen? Of hoe werkt dat?

De voorzitter: Dat is een eenvoudige vraag. Een boer die er zomaar op losschiet, kan die zijn vergunning kwijt raken? Zo ongeveer was het, denk ik. Mijnheer Nap.

De heer Nap: Nee, er wordt natuurlijk, zeg ik dan ook, op gecontroleerd. Door de Omgevingsdienst en politie worden er controles uitgevoerd in het buitengebied, die daarop toezien. Dat er, als dat gebeurt, daarop wordt gehandhaafd.

De voorzitter: Duidelijk. Mevrouw Van Engelen.

De heer Blokland: Voorzitter, zou ik iets toe mogen voegen aan de vraag over de duur van zes tot twaalf jaar?

De voorzitter: Misschien is dat wel een goede, want ik weet dat inderdaad er geluiden rondgingen, kunnen we het niet voor één jaar of zo? Ik heb begrepen dat twaalf en zes de enige mogelijkheid is. Als u dat nog één keer kunt toelichten voor de mensen hier, is dat misschien wel zo prettig.

De heer Blokland: De wetgever heeft daar toch wel heel goed over nagedacht. Het is al decennialang zes jaar, maar sinds de Flora- en faunawet is dat zelfs twaalf jaar geworden. En dat is eigenlijk met het voornaamste doel duurzaamheid. Want hoe langer dat je in dat veld actief bent en daar beheer pleegt, hoe beter dat je dat kan doen. Als je dat in termijnen van één jaar zou kunnen doen, heb je veel te weinig invloed op duurzaam beheer. Dat is de reden geweest waarom de wetgever een minimale periode van zes jaar gehanteerd heeft en maximaal van twaalf jaar. Dat hebben wij niet verzonnen.

Dat is nationale wetgeving en puur in het kader van duurzaamheid. Want hoe langer dat je dat doet... Geldt ook voor een boer natuurlijk. Een boer heeft ook minimaal een zesjarig pachtcontract, want dan kan je plannen maken voor de toekomst. En dat geldt ook voor wildbeheer.

De voorzitter: Dank. Dat is duidelijk, twee mogelijkheden. Mevrouw Van Engelen.

Mevrouw Van Engelen: Dank u wel, voorzitter. Toch nog even terugkomend op waar de Dordtse agrariërs terecht kunnen met hun schadevergoeding. Ik heb begrepen uit de technische beantwoording op de vragen dat de Dordtse agrariërs wel terecht kunnen bij de gemeente met hun schadevergoeding. Maar ik hoorde net in het antwoord van de ambtelijke ondersteuning dat het dan eruit zou zien dat ze een schadeclaim doen bij BIJ12. En die klopt uiteindelijk bij de gemeente aan. Mijn vraag is eigenlijk richting ambtelijke ondersteuning, is dat de enige route of kunnen de Dordtse boeren ook direct bij de gemeente aankloppen?

De voorzitter: Mijnheer Nap, moet het via een omweg of kunnen ze gelijk bij u aankloppen?

De heer Nap: Wij zijn op dit moment de verpachter van de boer. Ik kan mij goed voorstellen dat zij in die hoedanigheid zich bij ons melden. Ik weet niet of dat de juiste route is om iets te kunnen betekenen voor hen. Maar ik wil niet een soort bureaucratische omwegroute nu hier in het leven roepen of zoiets, om dat mogelijk te kunnen maken. Maar nogmaals, ik weet niet precies hoe dat in zijn werk zal gaan, omdat het eerder niet is voorgekomen.

De voorzitter: Dank. Duidelijk.

De heer Blokland: Voorzitter, mag ik hier ook iets op toevoegen?

De voorzitter: Als u meer weet dan mijnheer Nap, dan denk ik dat dat handig voor ons is.

De heer Blokland: Binnen, zoals het nu geregeld is, moet er iets gedaan worden in het veld. En dan hebben we het niet over enkel verjagen, want dat is maar een toevoeging. Maar er moet twee keer in de week actief bejaagd worden. Noem het maar ondersteunend afschot. Als dat niet plaatsvindt, dan krijg je bij BIJ12 nul. Aangezien de boeren hier vrije pachtcontracten hebben, omdat het kostbare agrarische grond is met kostbare gewassen erop, mag je ook verwachten dat daar een uiterste inspanning wordt verricht om schade te voorkomen. Als je dat niet doet, betaalt BIJ12 niet. Maar ga er maar vanuit dat de pachter met een vrij pachtcontract, wat vrij prijzig is, die schade dan op de raad zal gaan verhalen, of in ieder geval degene die daar financieel verantwoordelijk voor is.

De voorzitter: Ik denk niet bij de raad.

De heer Blokland: Ik zit in de politiek.

De voorzitter: Dan dien ik mijn ontslag in. Mijnheer van Dam Timmers heeft ook nog een vraag. En daarna mijnheer Stam.

De heer Van Dam Timmers: Hartelijk dank, voorzitter. Ook heel veel dank voor de technische beantwoording van de technische vraag. Ik vond het enorm verhelderend. Maar ik had toch nog een vraag even voor de precieze termijnen en ook van de schade, want dat is me toch niet helemaal duidelijk. De indruk in de vorige bijeenkomst werd gewekt dat het op dit moment nog steeds niet goed georganiseerd zou zijn. Dat er op dit moment nog steeds veel schade ontstond. Maar als ik de technische beantwoording weer lees, dan lijkt het alsof het eigenlijk vanaf juli dan nu wel goed geregeld zou zijn, tenzij de raad zou besluiten om op een onnavolgbare wijze, in mijn beleving, toch niet jachtrechten te kunnen verlenen. Klopt die analyse of zit ik daarin mis? En dan eigenlijk de volgende vraag. Per wanneer loopt die termijn dan af dat we dat verder kunnen of moeten organiseren?

De voorzitter: Twee vragen. Klopt de analyse van mijnheer Van Dam Timmers en wanneer loopt die termijn dan eventueel af, mijnheer Nap?

De heer Nap: De analyse klopt. Vorige commissiebehandeling is daar niet in alle scherppte op geantwoord. En kan ik me voorstellen dat het onduidelijk was. Daarom hebben we het zo heel specifiek nog een keer nu de in beantwoording gezet. En wat u net analyseerde, dat klopt helemaal. En er is geen eindtermijn aan, anders dan wat u nu vanavond besluit. Mocht vanavond de uitkomst zijn dat het voor u voldoende helder is en dat u geen aanvullende maatregelen of opdracht wil geven aan het college om hier op een andere manier mee om te gaan, dat betekent dat het jachthuurrecht hiermee is verhuurd voor de periode van het contract.

De voorzitter: duidelijk voor u, mijnheer Van Dam Timmers? Dan ga ik naar mijnheer Stam.

De heer Stam: Dank u wel, voorzitter. Een kleine vraag. Die termijn van zes en twaalf jaar, zijn dat harde termijnen? Je moet dan zes jaar, kan niet vier? En tweede kom ik nog even terug op de technische beantwoording. Daar snap ik één ding niet goed in. Daar staat, het is mogelijk dat de gemeente bij de uitgifte van de jachtrechten onderscheid maakt naar verschillende vormen van jacht. De consequentie hiervan is wel dat de verantwoordelijkheid hiervoor volledig bij de gemeente komt te liggen als jachthouder, in plaats van bij de uitvoerende instanties. Wordt hiermee dan bedoeld, als je hem niet opknipt, dan hebben wij die verantwoordelijkheid niet? Als je hem opknipt wel? En wat is er dan juridisch gebeurd dat opeens die aansprakelijkheidsverhouding verandert?

De voorzitter: Mijnheer Nap, doe uw best.

De heer Nap: Ga ik doen. Om met het laatste te beginnen. Wat we daarmee hebben willen zeggen, is dat in de faunabeheerplannen richting wordt gegeven aan het populatiebeheer.

Op het moment dat wij als gemeente specifieke soorten zouden gaan uitsluiten, dan kan de Wildbeheereenheid, die in de voetsporen treedt van ons als jachthouder, niet meer volledig aan dat faunabeheer doen, rondom die diersoorten. En de schade die optreedt, als gevolg van die betreffende diersoort, ook niet meer voor zijn of haar rekening nemen. En dat hebben we willen zeggen met deze beantwoording, dat de verantwoordelijkheid dan volledig bij de gemeente komt te liggen. Waarbij er misschien ook wel aanpalende consequenties zijn, die we nu niet kunnen overzien. Daarmee komt alle verantwoordelijkheid van de jachthouder, de eigenaar van de grond, bij ons. Zo hebben we dat gezien. En met betrekking tot die termijn, dat zijn inderdaad, zoals van de Wildbeheereenheid net ook werd genoemd, wettelijke termijnen. Vier jaar is niet een optie.

Mevrouw Dekker: Mag ik dan ook iets aanvullen?

De voorzitter: Ja hoor, mevrouw Dekker, want u zit hier ook niet zomaar voor spek en bonen. Vul maar aan.

Mevrouw Dekker: Die termijnen gelden voor het jachtrecht. En het jachtrecht is de plezierjacht, de seizoenjacht. De gemeente is niet verplicht om een Faunabeheerplan uit te voeren.

De voorzitter: Dat was de aanvulling van mevrouw Dekker. Dank u.

Mevrouw Dekker: Het is een belangrijke aanvulling.

De voorzitter: Dat begrijp ik helemaal.

De heer Nap: Zou ik daar ook weer op mogen reageren, voorzitter?

De voorzitter: Natuurlijk, mijnheer Nap. Dan wordt het echt een rondetafelgesprek. En daar zitten we voor hier.

De heer Nap: En wij zien ook niet de faunabeheerplannen als een plicht van de gemeente, maar wel als een maatschappelijke verantwoordelijkheid in het verlengde van de provincie. En wij denken als we dat niet doen, dat we daarmee de uitvoering dusdanig bemoeilijken, om het zo maar zeggen, op een manier die wat ons betreft niet gewenst is. En daarmee niet alleen maar toeziend op het punt van de jacht, mogelijk geduid als plezierjacht, maar daarmee ook vooral dat de periode van jacht. Want dat gaat over een specifieke periode in het jaar, bedoeld is om ook extensievere vormen van schadebestrijding te moeten gaan uitvoeren, omdat in die periode niet gejaagd mag worden. En vanuit die optiek denken wij op deze manier het beste invulling te geven aan de mogelijkheid tot het voeren van faunabeheer.

Mevrouw Dekker: Dat kan. Er wordt hij wel steeds...

De voorzitter: Mevrouw Dekker, u mag van mij reageren. Doe het maar naar mij toe.

Mevrouw Dekker: Ik sta te popelen. Het moet er echt even uit. Er wordt hier voortdurend gedaan alsof de jacht ook schade zou beperken dan wel verminderen. Ik heb al de faunabeheerplannen gelezen. Daar is geen enkel bewijs voor geleverd. Moet de WBE en de FBE gewoon dan... Ligt de bewijslast niet bij hen? Dat het ook werkelijk ergens voor helpt? Er worden per jaar ongeveer... Want het gaat hij heel vaak heel veel over ganzenschade. Het wordt ook steeds door elkaar gehaald hier. Er worden 80.000 ganzen per jaar gedood in Zuid-Holland. Tienduizenden eieren worden vernield. Er zijn vergassing. En het aantal ganzen is met 5 procent per jaar gestegen. En de schade met 2 miljoen. Hoe kunnen we dan hier ervan uitgaan dat de jacht een werkend middel is tegen schade?

De heer Blokland: Wellicht dat ik daarop mag reageren?

De voorzitter: Daar mag u op reageren hoor, want u zit er ook niet voor niks.

De heer Blokland: De provincie heeft ook hier denk ik weer heel goed over nagedacht. Ze hebben, waar het gaat over ganzenbeheer, de escalatieladder in het leven geroepen. Dat betekent zes stadia van dingen die je mag doen om de ganzenpopulatie terug te dringen. Helaas is het zo dat ganzen zich sowieso niet aan provinciegrenzen houden. En als andere provincies niet dezelfde doelstelling hebben als jij, dan wordt het al moeilijk om jouw doelstelling te halen. Het klopt wat mevrouw zegt, dat het nog steeds niet gelukt is om de ganzenpopulatie structureel naar beneden te krijgen. Niet helemaal waar. De brandgans is het gelukt, omdat we daar een goede samenwerking hebben gehad met Staatsbosbeheer. Want dat is de plek waar ze broeden. Daar is veelvuldig eieren geschud. En sinds twee jaar worden nu alleen maar na de zomer nog brandganzen geschoten en niet in het voorjaar, omdat we een doelstand hebben bereikt. Er is een soort waar dat wel gelukt is. Met de grauwe gans lukt dat nog niet. Heeft ook te maken met dat de grauwe gans in het voorjaar, zomer de stad op aan het zoeken is. Daar tot veel broedsucces komt. Stad Rotterdam doet middels hun boa's daar ook al gelukkig aan eieren schudden. Een grote organisatie, Waterschap Rivierenland, doet eieren schudden in de Kinderdijk. Waarschijnlijk geen flauw idee jullie. 17.000 eieren per

jaar, die gaan 5 vossen niet allemaal opeten. We doen nog steeds niet voldoende met zijn allen. Dat heeft ermee te maken dat we dat met meerdere provincies tegelijk zouden moeten doen. En iedereen in dit speelveld zelfs een taak moeten pakken. Staat ook keurig in de plannen. Helaas lukt dat nog niet. En wij als jager doen maar een deel van die taak. En dat is de reden waarom dat de doelstelling helaas nog steeds niet gehaald is en de schade nog steeds toeneemt. Dat is deels waar. De schade zit ook de winterschade in bij ganzen. En die moeten hier behoorlijk te gast zijn, want die komen uit het noorden van Europa. En wij vervullen daar een gastrol in. En die veroorzaken heel veel ganzenschade. En die zitten daar wel degelijk in. Je kan niet een-op-een zeggen dat de toename van de ganzenschade enkel en alleen van onze eigen ganzen is.

De voorzitter: Dank u wel voor deze extra toelichting. Mevrouw Nieuwland. En daarna mag mijnheer Terlouw ook nog.

Mevrouw Nieuwland-van den Bosse: Ik wil daar graag nog een verduidelijkende vraag op stellen aan de heer Van Damme. Ik bedoel mijnheer Blokland. Begrijp ik het goed dat u eigenlijk in reactie op mevrouw Dekker zegt van, als we niet hadden geschud, dan was het nog veel erger geweest?

De voorzitter: Mijnheer Blokland.

De heer Blokland: Wij hebben er denk ik in ieder geval voor gezorgd dat we een dempende werking hebben gehad in de groei. Want een groei tot 20 procent is mogelijk. Wij hebben de groei afgeremd. En enkel en alleen met de brandgans is het gelukt, omdat die heel erg in kolonies broeden. En daardoor is het broedsucces een eind naar beneden kunnen gaan. En wij jagers hebben de rest gedaan door de aantallen te verminderen door afschot. Met als gevolg dat we 5 jaar later inderdaad de doelstelling bereikt hadden, tussen de 17.000 en de 20.000 zomerganzen, brandganzensoort. Daarmee is een gedeelte van het regime er gelijk afgegaan. Dat betekent 15 februari tot 1 juli afschot. Dat is in de periode dat ze broeden en kuikens krijgen. Er is wel degelijk een ganzensoort waarin dat wel gelukt is. Maar voor de grauwe gans lukt het inderdaad nog niet. Maar dan zullen we met, ik weet het helemaal niet meer, 12 provincies?

De voorzitter: Zo ongeveer wel.

De heer Blokland: Dezelfde ideeën moeten hebben.

De voorzitter: Dank u voor de toelichting. Mijnheer Terlouw wil daar ook op reageren. En daarna zitten tegenover mij alweer twee vraagstellers. Gaat goed. Heel goed bezig. Mijnheer Terlouw.

De heer Terlouw: Dank u wel, voorzitter. Ik heb meerdere dingen voorbij zien en horen komen waar ik eigenlijk op wilde reageren. Om met het laatste te beginnen. Er is nog geen enkel onderzoek in de afgelopen dertig jaar naar het schudden van eieren van grauwe ganzen waar het succes heeft gehad op het terugdringen van de populatie. Wel is er onderzoek dat als jij eieren wegneemt of schudt en je laat er één achter of je vindt niet alle eieren, want dat is het grootste probleem, dat het succes van de ganzen die wel

opgroeien, de jongen, de rest van hun leven groter is. Als ze nog opgroeien, dan gaan ze in de rest van hun leven ieder jaar meer jongen krijgen, omdat ze een succesvolle jeugd hebben gehad, omdat ze minder concurrentie hadden. Die onderzoeken zijn wel bekend. En ik leef absoluut mee met de boeren. Ik snap dat er schade is van met name ganzen. En ik snap ook dat je daar wat aan zou moeten doen. Ik kan me voorstellen dat die keuzen gemaakt worden. Ik ben niet voor het afschieten daarvan, maar ik kan me voorstellen dat je die keuze maakt. Volgens mij is de schade ook van grauwe ganzen, in ieder geval in Zuid-Holland voor zeventig, tachtig procent... Alle gewasschade komt door grauwe ganzen. We hebben het allemaal over heel veel andere soorten, die volgens mij echt in de marge zijn, maar die je toch gaat bedreigen op deze manier, terwijl de staat van instandhouding ongunstig is. Ik zou heel graag willen dat daarnaar gekeken wordt van, ga eens goed onderscheid maken in waar het probleem zit. En ga dat aanpakken. Een voorbeeldje is bijvoorbeeld, we zien heel de tijd en we horen ook de verhalen over schade aan hazen.

De jacht op hazen heeft de afgelopen winter gewoon plaatsgevonden op het eiland. En toch is er schade dit jaar. Die schade is niet omdat er niet geschoten mag worden, want er mag pas vanaf 31 oktober geschoten worden. Ondanks het afschot van afgelopen jaar is er toch nog wat schade opgetreden. Het is ook een utopie om alle schade honderd procent te voorkomen. Ik had graag een eigen bedrijf gehad, waarbij de overheid zou zeggen van, alle bedrijfsrisico's dekken we voor jou af. Er zitten nou eenmaal een aantal bedrijfsrisico's aan. Pak de grootste bron aan, zou ik zeggen. En ga niet naar al die kleine soorten kijken, die ook nog eens in hun bestaan bedreigd worden. Dat lijkt mij ook een maatschappelijke opgave van de gemeente. Dank u wel.

De voorzitter: Dank voor uw verhaal. Mevrouw Van Engelen.

Mevrouw Van Engelen: Dank u wel, voorzitter. Ik had het nog niet helemaal verwacht, maar dat is fijn, want het sluit hierop aan. Want we hebben allemaal kunnen horen dat er uit wetenschappelijk onderzoek ook is bewezen dat als je juist geen invloed uitoefent op de populaties dat het dan zichzelf weer regelt, want dat is de natuur. Tot nu toe hebben we dat natuurlijk wel gedaan door middel van jacht en dergelijke. Maar ik vraag me af, stel we trekken nu onze handen ervan af en we laten het de natuur weer zelf regelen, kunnen we dan eerst een piek verwachten dat er wel veel overlast is en wel veel schade voor een aantal jaar, voordat het zichzelf weer reguleert? Of is dat eigenlijk een effect wat zich gelijk voordoet?

De voorzitter: En aan wie stel je die vraag?

Mevrouw Van Engelen: Eigenlijk, voorzitter, een beetje aan iedereen, omdat ik hoor dat de Wildbeheereenheid heeft de ene kennis in huis en die kant van de tafel de andere kennis in huis. En ik wil graag allebei horen.

De voorzitter: Heel mooi. Mijnheer Blokland heeft zijn vinger al op de knop. Ga die eerst het woord geven. En ik ben er bijna zeker van dat mijnheer Terlouw erop gaat reageren. Mijnheer Blokland.

De heer Blokland: Dank u wel, voorzitter. In mijn vorige betoog heb ik het gehad over de casus in de Hoeksche Waard. Vergelijkbaar akkerbouwgebied. 2002 inwerkingtreding

Flora- en faunawet. En het Oudeland van Strijen was aangewezen als Natura 2000-gebied, jachtverbod. Oftewel, vanaf het moment dat de Flora- en faunawet in werking treedt, mochten wij niet meer jagen op de 5 soorten. Wij mochten wel beheer en schadebestrijding doen op de andere soorten, die door de provincie vrijgesteld worden. 5 jaar later was het schadebedrag door haas en fazant opgelopen tot 90.000 euro. Ik vind dat niet weinig. Gevolg was dat wij in de zomer hazen moesten gaan schieten in schadegevoelige gewassen, want dan kan je daar een ontheffing voor krijgen. Oftewel, op dat moment moet je hazen schieten die in het voortplantingsseizoen zitten. Dat is een totaal ongewenste situatie. Na 5 jaar heeft FBE besloten om toch weer een vorm van populatiebeheer voor de hazen toe te passen, waarbij rekening gehouden werd met de doelsoorten daar. Dat zijn in dit geval de winterganzen. En dat hebben we een aantal jaren succesvol gedaan, eigenlijk tot nu toe. En is de schade weer teruggelopen naar bijna nihil en is er een gezonde wildstand ontstaan, wat je taak is als jager.

Wat gebeurt er inderdaad met de schade? Die gaat op een gegeven moment, excuus, je weet wel, heel erg toenemen. Geeft helemaal niks. Maar er is nog wat aan de hand. Hij doet het nog. De extreem natuurlijke sterfte ontstaat. Dat heb ik toen ook geschetst. Omdat Nederland, daar waar het gewoon beheerd wordt, en dan bedoel ik geen jacht, maar gewoon normaal boerenbedrijf, kunnen de hazen heel snel groeien. Maar dan ontstaat er extreem veel sterfte door ziekte, omdat ze gewoon te kort op elkaar zitten. Ik heb het niet over myxomatose, want dat is een andere besmettelijke ziekte, alleen maar onder konijnen. Dat is ook een stukje dierenwelzijn. Ik heb ze gezien. Ik heb de vorige keer in het uitgelegd ook. Die hazen zaten met 20,30 bij elkaar in groepen. En die vechten heel de dag, tenminste de rammen. En die hebben dan geen haren meer op de rug. En die doen er ongeveer een maand over om dood te gaan. Je kan het een klein beetje vergelijken met de beelden die we in de Oostvaardersplassen hebben gezien. Daar staat een hek omheen. Je bent met te veel. En dan komt het niet goed. In de Oostvaardersplassen is het dan in dat geval een voedselaangelegenheid. En in de vrije natuur, die we hier niet hebben natuurlijk, is het een concurrentiestrijd. Is dat dierenwelzijn? Ik denk het niet.

De voorzitter: Dat was mijnheer Blokland. Mijnheer Terlouw.

De heer Terlouw: Dank u wel. Grenzen aan de groei, daar gaat het eigenlijk om. Wat je in eigenlijk de ecologie ziet, in heel veel gevallen of eigenlijk altijd, er is altijd een piek. Er is nooit exponentiële groei tot in de wolken, want er is altijd een beperkende factor op een gegeven moment. Dat kan voedsel zijn, dat kan hoeveelheid leefgebied zijn. Wat belangrijk is, is dat je in ieder geval tussen predatoren en prooidieren een balans hebt. En daar gaat het natuurlijk ook al een beetje fout door de predatoren, de vossen ook te bejagen. De vossen zijn je grootste vriend, wat dat betreft, bij de schadebestrijding van ganzen, in ieder geval de broedende ganzen. Heel mooi voorbeeld is de Biesbosch zelf. Tot 2000 kwamen er geen vossen meer voor, want die waren allemaal al afgeschoten in de jaren 60 en 70 in heel de Biesbos. Maar vanuit het oosten kwam de vos langzaam weer de Biesbosch in. Als eerst in de Brabantse Biesbosch. En wat je daar zag, is zodra de vos rond 2002 in de Brabantse Biesbosch kwam de grauwe ganzen, en toevallig werd daar onderzoek naar gedaan, 2 jaar lang nul broedsucces hadden. Alle nesten werden gepredeerd door vossen. Uiteraard hebben de ganzen zich daarna aan proberen te passen, door op meer onbereikbare plaatsen te gaan broeden. Maar dat is wel wat het

effect kan zijn van dat soort predatoren. Als je er wat aan wil doen, moet je vooral geen vossen schieten. En verder het doembeeld van de Oostvaardersplassen vind ik echt heel iets anders dan hier. Volgens mij is het volstrekt natuurlijk en is het ook absoluut dierenwelzijn van wildsoorten, om ze gewoon zelf te laten bepalen wanneer ze sterven, om ziektes te krijgen wanneer dat kan. Dat hoort erbij. Dat is natuurlijke regulatie. Daar hoeven wij niet voor in te grijpen. Laat dat ook vooral zo. En nog een kleine nuance. De grauwe ganzen in de stad, die worden ook geteld gelukkig door ons. En we zien eigenlijk dat die al jarenlang vrij stabiel is op ongeveer 25 tot 30 paar. Dat is wat er op dit moment en de afgelopen 6, 7 jaar in de stad heeft gebroed. Zoveel nesten zijn dat ook weer niet. En we zien ook dat de aantallen van ganzen in de periode oktober tot en met maart sinds 2000, 2002 relatief stabiel zijn, maar zeker niet toenemend. En dat verschilt natuurlijk per soort.

Een grauwe gans neemt toe, een Canadese gans, een Nijlgans neemt toe, maar rietganzen, toendrarietganzen en kolganzen nemen allemaal af. Maar bij elkaar is het in balans.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Terlouw. Mijnheer Groenewege.

De heer Groenewege: Eerder vroeg ik over de stand van hazen, ook aan de Wildbeheereenheid. En toen zei mevrouw Van der Eijk, als de hazenstand laag is, dan stoppen we met schieten. En ze leek te suggereren dat dat de afgelopen jaren het geval was. En toen kwam de heer Blokland. En die zei, maar het gaat eigenlijk heel goed met de hazenstand. Ik wil duidelijk krijgen hoe de WBE eigenlijk vindt dat het gaat met de hazenstand. Gaat het slecht met de hazenstand en stopt de Wildbeheereenheid met schieten? Is dat de afgelopen jaren gebeurd? Of gaat het goed met de hazenstand en blijft de Wildbeheereenheid schieten?

De voorzitter: Mevrouw Van der Eijk, gaat het goed of gaat het slecht met de haas?

Mevrouw Van der Eijk: Het gaat goed. En als het niet goed zou gaan, dan was de jacht op de haas dicht. Dan is het als jachthouder in het veld om te bepalen wat je op dat moment doet in het veld. Als de jacht gesloten is an sich, dan doet sowieso de jachthouder niks. Is de jacht open op de haas, dan is het aan de jachthouder om te bepalen in zijn veld wat hij daar op dat moment doet.

De heer Groenewege: En komt het dan weleens voor dat de jachthouder besluit niet te schieten, in zo'n geval?

Mevrouw Van der Eijk: Ja.

De voorzitter: Korter kan niet, een antwoord. Had u nog een vraag, mijnheer Groenewege.

De heer Groenewege: Ja. Ik vind het toch wel ingewikkeld worden dat we het niet eens worden over of het goed of slecht gaat. Of in ieder geval de mensen aan tafel worden het niet eens over of het goed of slecht gaat met de haas. Dat is ingewikkeld. Maar ik had ook nog een andere vraag over reeën. Want in de beantwoording van de technische vragen stond dat er verkeersmaatregelen zijn genomen om aanrijdingen met reeën

tegen te gaan. En die verkeersmaatregelen bestaan uit borden met een adviessnelheid en waarschuwborden voor overstekend wild. En ik wil eigenlijk van meerdere partijen aan deze tafel horen of zij dat afdoende maatregelen vinden, of dat we meer kunnen doen om aanrijdingen met reeën te voorkomen, voordat we ze gaan afknallen.

De voorzitter: Laat ik aan de rechterkant beginnen. Wordt er genoeg gedaan om de reeën te beschermen tegen aanrijdingen, ja dan nee? Mevrouw Van der Eijk.

Mevrouw Van der Eijk: Voorzitter, kort antwoord nee, er wordt niet genoeg gedaan. Ik ben zelf betrokken bij meerdere gesprekstafels, om meer te doen als het gaat over maatregelen op het Eiland van Dordt.

Ik ben ook valwild afhandelaar op het Eiland van Dordt. Dat betekent dat op het moment dat er een wildaanrijding plaatsvindt of er is een dood gevonden ree of er is een ree wat ligt te creperen, dat ik opgeroepen word. Met al die informatie ga ik naar de desbetreffende terreinbeherende organisaties dan wel wegbeheerders, om ervoor te zorgen of in ieder geval met elkaar in gesprek te komen, dat gaat overigens niet altijd even makkelijk, om tot nog betere maatregelen te komen.

De voorzitter: Mevrouw Kamphuis. Nee, misschien even wachten. Die kant ook nog even de kans geven om te zeggen of het voldoende is. En daarna mag u mevrouw Kamphuis.

Mevrouw Dekker: Mag ik beginnen? Ik heb, het is ook bij de stukken toegevoegd, een reeënmanifesten geschreven, waar ik ook heel diep in het Faunabeheerplan weer ben gedoken. Er blijkt ook uit dit Faunabeheerplan van de ree helemaal niet dat... Er is geen enkel bewijs dat het afschieten van reeën de verkeersveiligheid verhoogt. En ik vind het ook wel een moreel iets eigenlijk. Want als je de veiligheid van het verkeer wil verhogen of aanrijdingen wil voorkomen, dan ga je toch naar een v verkeersdeskundige en toch niet naar een jager? De enige maatregelen die zijn genomen op het Eiland van Dordrecht zijn een paar waarschuwborden. En de FBE zegt zelf in het Faunabeheerplan dat dat niet werkt. Als je aanrijdingen wil voorkomen... En we hebben het hierover minder dan één procent van alle aanrijdingen in Dordrecht wordt veroorzaakt door mens-reeënaanrijdingen. En toen was ik het even kwijt. Wat zei ik? Dat zijn de enige maatregelen die zijn genomen, waarvan de FBE zelf zegt dat ze niet werken. Er is geen enkele verkeersverlagende maatregel genomen. Je weet ook waar de locaties zijn waar reeën oversteken. Want in tegenstelling tot wat het bord zegt, steken reeën niet zomaar over. Ze hebben vast territoria waar ze verblijven. Ze hebben vaste routes, vaste plekken waar ze oversteken. En daar moet je ook de reeën beschermen tegen de weggebruikers. En je moet ook de automobilisten beschermen door goede maatregelen te nemen. En dat is nu niet het geval.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Van der Eijk wil daar nog even op ingaan.

Mevrouw Van der Eijk: Dank u, voorzitter. In het afgelopen seizoen, dat loopt van 1 april 2023 tot 1 april 2024, hadden we op het Eiland van Dordt 13 aanrijdingen met een auto. Totale valwildstuks was 41. Ik ben, zoals net gezegd, met verschillende partijen in gesprek om meer en betere maatregelen te nemen als de maatregelen waar nu al jaren over gesproken wordt, als het plaatsen van een aantal borden. Tot mijn grote geluk zag ik de afgelopen weken een aantal publicaties voorbijkomen, waarin, zoals jaren eerder

aangevraagd is door de WBE, snelheidsbeperkende maatregelen op te leggen, in ieder geval met het verlagen van de maximumsnelheid. Op dit moment is het valwindpercentage 5,6 procent. Ik weet dat dat bij partijen ter discussie staat, maar het is nou eenmaal een feit. Een feit is dat er ieder jaar op het Eiland van Dordt, rondom de 10, 15, soms hoger aantal reeën aangereden wordt. Een hekwerk plaatsen kan bijvoorbeeld bij de A16 een hele goede optie zijn. Een hekwerk plaatsen langs de oprit bij de N3, richting Rotterdam, kan een hele goede optie zijn. Maar een hekwerk plaatsen langs De Elzen is geen optie.

De voorzitter: Dank u wel. Heel kort dan, want er zit iemand aan de overkant.

Mevrouw Dekker: Ik wil nog wel verduidelijken. Want valwild telt niet mee in de onderbouwing van reeënafschot. Dat zijn alleen de bij de politie geregistreerde aanrijdingen.

De voorzitter: Dank u wel. Dan denk ik dat mevrouw... Eén zin mag. En dan ga ik naar de overkant.

Mevrouw Van der Eijk: Helaas moet ik zeggen dat dat niet klopt, mevrouw Dekker.

De voorzitter: Mevrouw Kamphuis.

Mevrouw Kamphuis: Ik weet niet hoeveel procent valreeën er zijn. Maar hoe denken links en rechts erover? Eerst maatregelen nemen en dan pas afschieten, dan pas de jachtvergunning.

De voorzitter: Mevrouw Van der Eijk.

Mevrouw Van der Eijk: Zoals gezegd zijn er diverse maatregelen te nemen, als het gaat over verkeersveiligheid en reewild. Zoals ook gezegd ben ik al vrij lang in gesprek met verschillende partijen, zo ook andere mensen binnen mijn WBE. Die gesprekken lopen soms makkelijk, maar vooral moeizaam, want het gaat over geld. Op het moment dat er geld is, dan kan er wat. Wij hebben zelf als WBE bijvoorbeeld wildspiegels aangeschaft. Gelukkig zijn op een aantal locaties op het Eiland van Dordt die wildspiegels ook geplaatst. Maar wat mij betreft zou er nog op meer locaties wildspiegels geplaatst kunnen worden, maar zou er ook andere maatregelen genomen moeten worden, waarover ik nog steeds heel graag in gesprek ga.

De voorzitter: Dank u wel. Dat was voor u links. U wil ook van rechts. Dat mag.

Mevrouw Kamphuis: Dank u wel. Eigenlijk gaat om geld, of je een ree wel of niet doodschiet?

De voorzitter: Mevrouw Van der Eijk.

Mevrouw Van der Eijk: Nee, zeker niet. Het gaat niet om geld of je reeën wel of niet doodschiet. Het gaat erom dat op het moment dat er een substantieel aantal verkeersslachtoffers ieder jaar op het Eiland van Dordt te betreuren zijn, dat je daar graag maatregelen voor neemt. En dat al die maatregelen bijdragen aan het voorkomen

van valwild. Het is zo dat op het moment dat ik wil praten over bijvoorbeeld een snelheidsbeperkende maatregel, waarvoor het Wegenbesluit aangepast moet worden, dat ik daar keer op keer mijn best voor doe. En daarna komt afschot. Maar vanuit provinciale wegen word ik er wel op aangesproken, op het moment dat mijn maatregelen niet genomen worden en het afschot op dat moment ook niet werkt tot het verlagen uiteraard van het aantal valwildslachtoffers. Dat is logisch.

De voorzitter: Andere kant. Mijnheer Terlouw.

De heer Terlouw: Ik ben heel blij dat we in ieder geval hier op één lijn zitten met de WBE, dat er meer maatregelen genomen moeten worden. Ik zat trouwens ook in die commissie valwild. Wat dat betreft kunnen we denk ik door één deur om de gemeente te vragen om meer maatregelen te treffen. En zo is het ook in de wet geregeld uiteraard. Eerst moet je schade of risico aantonen. Eigenlijk is dat subjectief, want wat vind je significante schade? Is dat één aanrijding of zijn dat er tien of zijn dat er honderd? Maar dat is aan u. En vervolgens moet je kijken of er andere oplossingen zijn om dat te voorkomen. En dat is in dit geval niet voldoende gedaan. In 2022 is er ook nog een brief naar de raad gegaan hierover en is ook aan de partijen van de commissie valwind beloofd dat er een evaluatie zou komen, naar aanleiding van het plaatsen van wildspiegels en borden om snelheid te verlagen. En op basis daarvan zou gekeken worden welke andere maatregelen er nog nodig zijn, voordat je tot het laatste redmiddel volgens de wet over moet gaan, afschot.

De voorzitter: Mevrouw Kamphuis.

Mevrouw Dekker: En ik wil er ook nog even toevoegen dat er wel wetenschappelijk onderzoek is over wildspiegels, dat die ook niet werken, want reeën raken daar heel snel aan gewend. Wat je moet doen, is de weggebruikers, die moeten zich aanpassen en niet de reeën.

De voorzitter: Dank u. Maar dat is een hele lastige, denk ik. U wil ook nog even iets en daarna komt de volgende vraag wel.

De heer Blokland: Wij hebben niet verzonnen hoeveel procent aanrijdingen er plaats mogen vinden. Dat heeft het bevoegd gezag gedaan. En dat is de provincie Zuid-Holland. Die heeft dat uitbesteed aan de Faunabeheereenheid. En in tegenspraak tot wat de vorige keer gesuggereerd werd, zitten in de Faunabeheereenheid niet alleen jagers. Een Staatsbosbeheer en Natuurmonumenten staan nog echt bekend als een jagende organisatie.

Mevrouw Dekker: Natuurmonumenten is de grootste jager van Nederland, naar eigen zeggen.

De heer Blokland: Zij hebben bepaald dat we minder dan 5 procent aanrijdingen na moeten streven. Liefst maar 1 of 2. En dat is op zich ook wel te begrijpen. En dat is allemaal in het kader van het dierenwelzijn. Dit klinkt misschien heel gek wat ik nu zeg, maar daar is ook een uitspraak over gedaan. Een individu schieten is minder erg dan dat een populatie schade lijdt. Of er in Dordrecht 13 reeën doodgereden worden die gemeld zijn, zegt nog niets over alle reeën natuurlijk, want er zullen best reeën doodgereden,

aangereden zijn die wij niet zien, maar 13 zijn er officieel vastgesteld. En dan komen we afgelopen jaar op een percentage van 5,6 procent uit. En dat is veel te hoog, volgens de provincie. Hebben wij niet verzonnen. Wij leveren slechts de getallen aan.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Terlouw: En dan nog moet je eerst al het mogelijke doen om tot afschot over te gaan. En dat is absoluut nog niet gebeurd. Wat we ook samen met de gemeente al hebben vastgesteld, in ieder geval ambtelijk.

De voorzitter: Mijnheer Terlouw, ook even voor u, graag eventjes wachten tot ik u het woord geef. Dank u wel. Mevrouw Lammens...

Mevrouw Kamphuis: Mag ik nog een vervolgvraag stellen, een korte?

De voorzitter: Eentje nog, want dan ga ik naar anderen, want er zitten er nog een paar.

Mevrouw Kamphuis: Heel kort. Links en rechts zijn we het eens over voldoende maatregelen. Maar hoe denkt de gemeente erover om die maatregelen te nemen? Want dat vind ik wel belangrijk.

De voorzitter: Maar dat is denk ik een politieke vraag. En daar is die mijnheer niet voor. Helaas, ik denk niet dat hij daar antwoord op moet geven. Dat lijkt me niet wijs, want hij is ook zuinig op zijn baan. Mevrouw Lammers.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Dank u wel, voorzitter. Ik wilde nog even aan mijnheer Terlouw vragen, ganzen eten graag vers groen. Die zitten graag bij de boeren. Is het niet mogelijk... Want we hebben natuurlijk een giga groot natuurgebied, maar dat is gemaaid of oud. Kunnen we dat niet aantrekkelijker maken? Dat natuurgebied, dat de ganzen daar gaan eten in plaats van bij de boeren.

De voorzitter: Mijnheer Terlouw, is dat een optie?

De heer Terlouw: Als je het inricht als optimaal eiwitrijk boerengrasland wel. Maar dan is het geen natuur meer. Het boerengrasland is wat dat betreft fantastisch voor ganzen, omdat het ontzettend eiwitrijk gras voortbrengt. En daar kan geen natuurgebied tegenop. Ik zou het ook zeker niet aanraden, omdat ze broeden in dat natuurgebied. En juist wat ze daar eten, wat ik al eerder zei, uit onderzoek blijkt, is dat ze veel succesvoller zijn als ze heel eiwitrijk voedsel eten. Als jij de natuurgebieden aantrekkelijker gaat maken voor ganzen met eiwitrijk en gras, dan ben je nog meer ganzen aan het kweken en wordt het probleem nog groter.

De voorzitter: Mevrouw Lammens, en dat was niet uw bedoeling, denk ik. Mijnheer Groenewege.

De heer Groenewege: De heer Terlouw noemde een kwartier geleden of zo de vossenjacht. En dat wij daarmee populaties van ganzen eigenlijk opjagen, omdat die vossen ook ganzeneieren eten. En ik ben benieuwd hoe de Wildbeheereenheid

ertegenaan kijkt. Hoeveel vossen worden er per jaar afgeknald op dit eiland? En kunnen we daar niet beter mee stoppen?

De voorzitter: Wie van de WBE weet iets van vossenjacht?

De heer Blokland: Ik zal dat iets over vertellen. In de provincie Zuid-Holland is het weer mogelijk om tussen 1 december en 1 juli 24 uur per dag vossen te bestrijden, in relatie tot weidevogelgebieden. Dat is de enige mogelijkheid die op het ogenblik openstaat, omdat het superslecht met de weidevogels gaat. Heel veel onderzoek, zal ik er ook maar eens naar verwijzen, want ik hoor heel veel onderzoek, waarvan ik niet altijd zeker weet of dat klopt, heeft uitgewezen dat de vos een hoofdpredator van de weidevogels is. Op Dordt worden op het ogenblik, want het is geen weidevogelgebied, geen vossen geschoten. Dan wilde ik nog iets opmerken over de vorige opmerking, dat in de Biesbosch. En dan hebben we het over denk ik de Brabantse Biesbosch. In de natte Biesbosch, oftewel de Biesbosch van Staatsbosbeheer, wordt geen vos geschoten. Toch was de telling afgelopen zomer weer goed voor 8.500 ganzen. Je zal ze maar op je land krijgen. En die wonen samen met een vos, die vrij is daar en niet geschoten wordt. En ik heb hem net al een keer geschetst, Kinderdijk, de Boezem, beschermd rietmoeras voor zeldzame rietvogels. Dan wordt er gesuggereerd dat de vos een oplossing zou zijn voor 17.000 eieren die we vinden. Ik weet niet hoeveel vossen dat je ervoor nodig hebben. Maar die zeldzame rietmoerasvogel, onder andere de roerdomp, is bij kans natuurlijk kansloos. Geen oplossing.

De voorzitter: Dat was een uitvoerig antwoord. Ik zal het samenvatten. Er worden geen vossen geschoten op het Eiland van Dordt. Nog iemand die wat wijzer wil worden? Mijnheer Van Pelt.

De heer Van Pelt: Misschien is deze vraag al bij de vorige sessie aan de orde geweest. Dan hoor ik dat wel. Maar in de beantwoording van de vragen zegt het college dat het uitstellen van het verlengen van de vergunning op 1 januari van dit jaar veroorzaakt werd door juridische stappen. Kan daar wat meer toelichting bij gegeven worden? Door wie en waartoe die stappen?

De voorzitter: Dat kan de ambtenaar denk ik wel beantwoorden, en vrij eenvoudig.

De heer Nap: Dat had te maken met de publicatie die we hebben gedaan, waarop kenbaar is gemaakt dat iemand in aanmerking wilde komen voor het jachtrecht. En de argumentatie, zoals wij die hielden, ter discussie stelden. Wij zijn erover in overleg getreden met degene die daar bezwaar op heeft gemaakt. En die heeft zijn bezwaar ingetrokken. Maar dat heeft er wel toe geleid dat de hele procedure opnieuw moest. En dat is de vertraging die wordt bedoeld.

De voorzitter: Duidelijk, mijnheer Van Pelt?

De heer Van Pelt: Niet helemaal. Ik begrijp, er heeft iemand bezwaar gemaakt tegen het verlengen van die vergunning?

De heer Nap: Dat klopt, voorzitter. Het bezwaar richtte zich op het verlenen van de vergunning aan de WBE. En het was een jager. En die vond dat hij daar ook recht op had.

De voorzitter: Concurrentie tussen jagers. Mijnheer Van Dam Timmers, ik zag u ook bewegen. Ja, klopt.

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter. Heel even eerst aansluitend aan die vraag. Toch begrijp ik dat niet helemaal, want het gaat over 1 januari 2024. Dat is nu iets meer dan negen maanden geleden. En als ik goed lees in de tijdlijn, dan is dat bezwaar pas later dan die datum gekomen. Dat betekent toch dat we te laat of we, de gemeente te laat in feite dit ook heeft verleend? Of is dat een verkeerde interpretatie van de verlening van deze verlenging? Dat is vraag één. En de tweede vraag is, en die is ook meer van technische aard, misschien is het goed om zo meteen ook na te denken over de afronding van deze vergadering, gezien we alweer in het laatste halfuurtje zitten.

De voorzitter: Gaan we zeker doen, maar dat komt dan zo. Maar eerst die tijdlijn.

De heer Nap: Het is zoals in de beantwoording staat, dat in de periode januari de publicatie is gedaan. En er niet op dat moment, per 1 januari, sprake was van een vernieuwd jachtrecht. En of dat dan te laat is, dat laat ik maar even in het midden. Maar dat is zoals het was.

De heer Van Dam Timmers: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Van Dam.

De heer Van Dam Timmers: Kort aanvullend probeer ik toch even te begrijpen waarom dat is. Is daar een specifieke reden voor? Want bij heel veel andere zaken. denken we vaak voorafgaand aan een aflopende datum na over een eventuele verlenging van iets, huurcontracten, et cetera. Is er een reden waarom in dit specifieke geval dat anders is gelopen?

De voorzitter: Mijnheer Nap.

De heer Nap: Ik zal het maar gewoon vooral bij mezelf houden. In het verlengde van wat ik aan het begin van de vergadering zei, dat deze situatie al gedurende zeer lange tijd de situatie was en wij niet eerder dan wij hebben gedaan hebben geacteerd op het aflopen van het jachtrecht.

De voorzitter: Dat is een eerlijk antwoord, mijnheer Van Dam Timmers. En om op uw tweede vraag dan een beetje in te gaan. We hebben op zich nog tijd, maar we kunnen natuurlijk gaan afronden. En de vraag is, hoe gaan we verder? U heeft gevraagd om beeldvormende sessie. U wilde de voors en tegens in kaart brengen. Dat is volgens mij redelijk uitvoerig gebeurd in twee sessies. En daarmee is de motie strikt genomen uitgevoerd. Punt. Maar u wilt daar nog iets over zeggen.

De heer Van Dam Timmers: Dank, voorzitter. Het voorstel denk ik vanuit onze fractie zou zijn dat we als commissie dan zouden moeten vaststellen dat het college aan de aangenomen raadsmotie in gesprek over de jacht heeft voldaan.

De voorzitter: Dat is ongeveer met iets andere woorden als wat ik zei, denk ik. Ik ben het ermee eens, maar ik heb geen stem. Ik kijk om me heen. Mijnheer Groenewege.

De heer Groenewege: Ik denk dat dat klopt. Ik denk dat het college aan de motie heeft voldaan. Maar dat zegt nog niks over het vervolg. Ik ben wel blij om te horen dat we niet op een schopstoel zitten, wat ik al eerder zei. En dat er niet urgentie is qua besluitvorming door de raad. Dat geeft ons ook als commissie de fijne mogelijkheid om nog een oordeelsvormende sessie te hebben over, wat willen we hiermee? Want die discussie hebben we nog helemaal niet gevoerd als raad. En ik ben daar zeer in geïnteresseerd. En twee vragen die we namens de Partij voor de Dieren zouden willen agenderen is, welke voorwaarden zouden we eventueel als raad willen verbinden aan het uitgeven van het jachtrecht en voor welke termijn zouden we het jachtrecht willen uitgeven?

De voorzitter: En daarmee bedoelt u zes of twaalf jaar?

De heer Groenewege: Juist.

De voorzitter: Dat is een voorstel van de heer Groenewege van Partij voor de Dieren. Ik zag mevrouw Nieuwland en daarna mevrouw Kamphuis.

Mevrouw Nieuwland-van den Bosse: De fractie van ChristenUnie/SGP wil zich graag aansluiten bij het CDA. Wij voelen geen behoefte om hier nog oordeelsvormend over te spreken. Want met alle informatie die we hebben gehad, hebben we er alle vertrouwen in dat de gemeente de juiste beslissing heeft genomen.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Dordtse VVD sluit zich daarbij aan.

De voorzitter: Dank u. Mevrouw Kamphuis.

Mevrouw Kamphuis: De SP Dordrecht sluit zich aan bij de heer Groenewege.

De voorzitter: Mijnheer Roggekamp.

De heer Roggekamp: Gewoon Dordt sluit zich aan bij het CDA, voorzitter.

De voorzitter: Laat ik het rijtje maar afmaken. De enorm vertegenwoordigde Verenigde Senioren Partij mag met één mond antwoorden. Mevrouw Stolk.

Mevrouw Stolk: Wij sluiten aan bij het CDA.

De voorzitter: Mijnheer Van Pelt.

De heer Van Pelt: Wij ook.

De voorzitter: Mevrouw De Groot.

Mevrouw De Groot: Ik ga even mijn collega's aankijken.

De voorzitter: Ik zie ze knikken. Mevrouw Van Engelen.

Mevrouw Van Engelen: Moet je opeens gaan oordelen, voorzitter. Ik sluit me aan bij de woorden van de heer Groenewege.

De voorzitter: Mijnheer Stam.

De heer Stam: Voorzitter, ik sluit me bij de woorden van de heer Groenewege, omdat ik bij de motie wel zie dat die is technisch ingevuld, maar er zit ook een tweede deel in met alle ins en outs. En op basis van al die ins en outs zouden wij toch een iets andere opdracht aan het college mee willen geven. Maar het is koppen tellen.

De voorzitter: De heer Kolkiliç.

De heer Kolkiliç: Dank, voorzitter. Ik sluit me aan bij het CDA.

De voorzitter: Dank allen. Als ik goed geteld heb, is het acht die aansluiten bij het CDA, inclusief het CDA, en vier die oordeelsvormend willen. Het lijkt me een heel duidelijke uitslag, dat wij hiermee eigenlijk klaar zijn voor wat betreft de commissievergaderingen. Het is natuurlijk vrij aan een partij om eventueel met een motie vreemd of iets dergelijks te komen. Maar de conclusie van de commissie is helder, mijnheer Groenewege. In ieder geval wil ik iedereen hartelijk danken voor zijn dan wel haar inbreng. Ook de experts die hier aan tafel zitten en de ambtelijke ondersteuning. En ook voor de wijze waarop het gedaan is. Ik ben blij en dankbaar dat het op die manier kon. Hartelijk dank en ik wens u nog een fijne avond.

4. Agenderingsverzoek college aan Agenderingscommissie over Openbare aanbesteding procedure Biesboschhal

Voorzitter: Mevrouw Pichel

Raadsgriffier: Mevrouw Vermeulen

Verslag: NotuBiz

Aanwezig:

Dhr. Van den Berg (CDA)

Mevr. De Groot (Beter voor Dordt)

Mevr. Van Herwijnen (Partij voor de Dieren)

Mevr. Kamphuis (SP)

Mevr. Koene (Gewoon Dordt)

Dhr. Kolkiliç (DENK)

Mevr. Kruger (GroenLinks)

Mevr. Lammens-Oostdijk (VVD)

Mevr. Nieuwland-van den Bosse (CU/SGP)

Mevr. Schnabel (PvdA)

Dhr. Van der Spoel (PvdA)

Mevr. Striebeck (VSP)

Mevr. Van Vugt-Roose (CDA)

Dhr. Wringer (Beter Voor Dordt)

Portefeuillehouders: wethouder De Jonge

Overige aanwezigen: dhr. Hubens, dhr. Van de Looij, dhr. Bos, dhr. Reinsma, mevr. Kuen, dhr. Schuurhuis

De voorzitter: Heel vriendelijk. De deur wordt even dichtgedaan. Dank je wel. Welkom raads-, commissieleden, mensen thuis, onze gasten, sprekers. Het wordt lekker stil. Heel fijn. Goedenavond en welkom bij deze consultatie voor de aanbesteding van Biesboschhal. Voordat we gaan beginnen, wil ik u even vragen, voor het verslag, om uw naam te noteren. En laat ik rechts van mij beginnen. Gaat uw gang.

De heer Hubens: Ik zal mezelf even voorstellen. Ik ben Jos Hubens, voorzitter van het Binnenvaartmuseum in Dordrecht.

De voorzitter: Dank u wel.

De heer Van den Berg: Elco van den Berg, CDA Dordt.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Franciske van Vugt, CDA Dordt.

Mevrouw Striebeck: Bernadette Striebeck, VSP.

De heer Wringer: Jan-Willem Wringer, Beter voor Dordt.

Mevrouw De Groot: Megan de Groot, Beter voor Dordt.

Mevrouw Koene: Irene Koene, Gewoon Dordt.

Mevrouw Schnabel: Marije Schnabel, Partij van de Arbeid.

Mevrouw Van Herwijnen: Irma van Herwijnen, Partij voor de Dieren.

Mevrouw Kruger: Kitty Kruger, GroenLinks Dordrecht.

Mevrouw Kamphuis: Meta Kamphuis, SP Dordrecht.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Jeanine Lammens, Dordtse VVD.

Mevrouw Nieuwland-van den Bosse: Eline Nieuwland, ChristenUnie/SGP.

De heer Van der Spoel: Wouter van der Spoel, Fractie van der Spoel.

De heer Kolkiliç: Masum Kolkiliç, DENK.

De heer Van de Looij: Joris van de Looij, clustermanager van het Vastgoedbedrijf.

De heer Bos: Jeroen Bos, strategisch adviseur bij het Vastgoedbedrijf.

De heer Reinsma: Jos Reinsma, projectleider bij het Vastgoedbedrijf.

Mevrouw Vermeulen: Laurette Vermeulen, commissiegriffier.

De voorzitter: Mijn naam is Ruby Pichel en ik ben uw voorzitter. Kleine toelichting op deze vergadering. Het college heeft ons tijd gevraagd om inbreng te geven en

suggesties te doen voor de vernieuwde openbare aanbesteding van de Biesboschhal. We zijn in april per raadsinformatiebrief geïnformeerd over de opzet van de aanbesteding, waar de raad op had geamendeerd. Wat niet tot het gewenste resultaat leidde. En daarover vandaag meer. Onder leiding van de heer Reinsma en zijn collega Dewi Kuen. Ik geef nu eerst het woord aan onze inspreker, de heer Hubens van het Binnenvaartmuseum. Gaat uw gang.

De heer Hubens: Dank u wel. Beste raads- en commissieleden, wethouder en voorzitter, nog lang voordat de Biesboschhal op de politieke agenda stond, sliep ik al op een stretcher op de René Siegfried, die daarnaast lag. Met een honkbalknuppel naast me, om vandalen uit de Biesboschhal te weren. Dit vindt u misschien wat ver gaan, maar in 2004 was het echt slecht gesteld met de Biesboschhal. Deze werd letterlijk afgebroken. En dat konden wij vanuit het Binnenvaartmuseum niet over ons hart verkrijgen. Want voor de binnenvaart heeft Scheepswerf De Biesbosch enorm veel betekend. Later hebben wij gelobbyd om de Biesboschhal als gemeentelijk monument aan te merken. Dat is gelukkig gelukt. En het besef groeide dat er iets bijzonders met de Biesboschhal zou moeten gebeuren. Gelukkig lukte het ook om de Biesboschhal los te kweken bij de projectontwikkelaar OCW De Werven. Uiteraard hebben wij met het Binnenvaartmuseum ook meegedaan met de vorige ronde tenders. Bij zes van de acht inzendingen was de uitbreiding van het Binnenvaartmuseum met duizend vierkante meter in de Biesboschhal opgenomen. Maar toen werd het angstvallig stil. En kregen alle inzendingen te horen dat ze niet in aanmerking kwamen. Alle energie en kosten van de inzenders ten spijt. Nu wordt er weer onderzoek gedaan. En natuurlijk hebben we er alles aan gedaan om het historisch besef te kweken dat de Biesboschhal niet los gezien kan worden van de maritieme identiteit die we hier in de regio hebben. Scheepsbouw, onderhoud, ontwerp en innovatie, ook op het gebied van waterbouw. Alles kunnen wij in de Drechtsteden. Echter we beseffen dat vaak zelf niet eens hoe bijzonder dat eigenlijk is. En ik zit hier niet om te verkondigen dat wij de beste plannen hebben voor de Biesboschhal. Wel om uw raad op te roepen om voorzichtig te zijn. Het zou immers zonde zijn als het kind met het badwater weggegooid zou worden. Want naast ons zijn er meerdere maatschappelijke initiatieven die graag ruimte willen in de Biesboschhal. Maar bij een commercieel tarief en de miljoenen die nodig zijn om de Biesboschhal veilig, schoon en bruikbaar te maken, vallen de maatschappelijke partijen simpelweg buiten de boot. Eerder heeft uw raad zich via een amendement uitgesproken, dat er ook de mogelijkheid bestaat om de Biesboschhal te verhuren. In andere steden is een eeuwigdurende erfpachtconstructie een prima wijze om maatschappelijke initiatieven ook een kans te geven. Ook in Dordrecht bestaat dit. Ik verzoek u deze mogelijkheid ook serieus in overweging te nemen. Zo kunnen we de Biesboschhal behouden voor Dordrecht en haar gemeenschap. Ook bijvoorbeeld als shelterlocatie bij extreem hoogwater.

Wij dragen daaraan ook van harte onze schepen bij als reddingsvloot. Onze gezamenlijke wens is dat de Biesboschhal een zinvolle maatschappelijke bestemming krijgt, met financieel gezonde initiatieven. Zodat er geen extra subsidie naar noodlijdende exploitaties moet. En terecht. Wij zijn financieel gezond, maar we kijken ook breder. Want de impact die de Biesboschhal zou kunnen hebben volgens de maritieme topregio gaat verder dan enkel Dordrecht. Door van de Biesboschhal het maritieme hart te maken van onze regio, kunnen we mensen werven om in de maritieme sector te gaan werken. De Biesboschhal wordt de plek waar onze maritieme identiteit beleefbaar is. Niet alleen

in het uitgebreide Binnenvaartmuseum, maar ook bijvoorbeeld bij innovatieve maritieme startups. Om te laten zien hoe duurzaam binnenvaart is, welke innovaties er nog komen en dat we in een lange traditie van innoveren staan. Immers, de historische schepen zijn de innovaties van vroeger. En ik denk verder aan wat we samen zouden kunnen doen om de mensen, jong en oud, weer op het water te krijgen. De Biesboschhal vormt samen met de historische schepen van het Binnenvaartmuseum en Leefwerf De Biesbos een uniek maritiem ensemble. Dit willen we graag verder uitbreiden, door ook het Klein Schippersgilde ruimte te geven voor haar boten. En voor duurzame innovaties, zodat er ook klimaatneutraal gevaren kan worden. Dan wordt de Biesboschhal de spil voor een maritieme beleving die haar weerga niet kent. Ook de provincie Zuid-Holland is zeer gecharmeerd van dit concept. Maar wij kunnen niks zonder uw steun. Alles van waarde is weerloos. Dit zijn de bekende woorden van Lucebert. Ik vraag u daarom rekening met onze maatschappelijke initiatieven rekening te houden bij de keuze die u maakt voor de toekomstig bestemming van de Biesboschhal. Ik dank u voor uw aandacht.

De voorzitter: Dank u wel, mijnheer Hubens. Ik hoor van de griffier dat u precies op de tijd zit. Perfect. Helemaal goed. Dan kijk ik even rond naar de commissie of er vragen zijn voor de heer Hubens. Mevrouw Schnabel van PvdA.

Mevrouw Schnabel: Dank u wel. Ik was eigenlijk weer gewoon benieuwd, ter beeldvorming voor mezelf, wat zijn die maritieme innovatieve startups? Wat kan ik me daarbij voorstellen?

De voorzitter: Mijnheer Hubens.

De heer Hubens: We zijn in een hele vernieuwingsfase in de binnenvaart van schone energie en dergelijke en neutraal varen en ook op afstand bedienbare schepen kunnen bevaren. Daar zijn al gesprekken voor, die we eventueel ook een stukje in die Biesboschhal willen hebben. Maar dat moet allemaal nog uitgevonden. Interesse is er genoeg in de binnenvaart, maar een plek moet gebundeld worden. En waar kan het beter als bij het Binnenvaartmuseum? De historie en de toekomst bij elkaar.

De voorzitter: Mevrouw Lammens van de VVD.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Ik een vraag aan mijnheer. Is het ook mogelijk om dit museum dan zonder subsidie vorm te geven?

De heer Hubens: Dat hebben we al gedaan. Wij bestaan 35 jaar, volgend jaar 4 februari. En wij werken helemaal zonder subsidie.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: En deze hal moet natuurlijk ook helemaal goed gemaakt worden. Dat kost ook wel aardig wat geld. Is daar geld voor?

De heer Hubens: Daar is geld voor. Wij zijn een kapitaalkrachtige vereniging, maar wij willen niet de hele Biesboschhal, want dat is te groot. Maar met andere partners. En die zijn er genoeg. Wij zijn daar ook al van op de hoogte. En die willen graag met ons samen meedoen.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Heeft u daar een plan voor dan?

De heer Hubens: Wij hebben daar een plan voor.

De voorzitter: Dank u wel. Ik ga eerst even naar mijnheer Van den berg van het CDA en daarna mevrouw Kamphuis.

De heer Van den Berg: Dank. Mijnheer Hubens, u zei al van, we hebben in zes van de acht tenders ook een plek kunnen krijgen. Weet u ook waarom dat die allemaal zijn afgevallen?

De heer Hubens: Dat is me nooit helemaal duidelijk geworden. Ik ben wel ontboden op het Stadskantoor. En daar hebben ze me nadere uitleg gegeven, maar het is nooit helemaal duidelijk geworden. Voor mij waren het oneigenlijk gronden. Er was meer aan de hand toen. Meer wil ik er niet over zeggen, denk ik.

De voorzitter: Uw vraag is beantwoord, mijnheer Van den Berg? Mevrouw Kamphuis, SP.

Mevrouw Kamphuis: Dank u wel. Met welke partners wilt u gaan samenwerken?

De heer Hubens: Partners in de binnenvaart. Er zijn genoeg rederijen, particuliere eigenaren, onderwijs en dergelijke. Ik kom zelf uit het binnenvaartonderwijs. Contacten hebben we genoeg. Dat is geen probleem. De verbindingen zijn er.

De voorzitter: Mevrouw Kruger, GroenLinks.

Mevrouw Kruger: Dank u wel. Ik had eigenlijk eenzelfde soort vraag over de samenwerking met het onderwijs. Omdat u ook aangeeft, innovatie, zaken ontwikkelen, ontdekken, dat gebeurt. U zegt, onderwijs in de binnenvaart. Maar heeft dat ook nog te maken met bijvoorbeeld de Duurzaamheidsfabriek, waar ook vooral met water en zo gewerkt wordt?

De heer Hubens: Wij staan voor alles open. Als het maar met water te maken heeft inderdaad. Het hoeft niet specifiek echt binnenvaart te zijn. Dat moet wel het hoofddoel zijn, vind ik wel dan. Maar wij krijgen die hal wel gevuld. Dat is allemaal niet zo moeilijk.

De voorzitter: De heer Van der Spoel van Fractie van der Spoel.

De heer Van der Spoel: Dank u wel. Ik ben niet zo bekend met de binnenvaartwereld, terwijl de eerste Van der Spoel een buurtschipper was. Maar dat zijde. Mijn vraag aan mijnheer is, hoeveel bezoekers heeft het Binnenvaartmuseum op dit moment en wat verwacht het Binnenvaartmuseum te krijgen aan aantal bezoekers, wanneer ze eventueel in het Biesboschcentrum zouden zitten? Is daar al iets over bekend?

De heer Hubens: Om meer bekendheid bij de binnenvaart te krijgen, raad ik u aan eens naar het Binnenvaartmuseum te komen. Daar kunt u een hoop wijsheid opdoen. Daarnaast hebben wij 10.000 tot 12.000 bezoekers per jaar. En wij hebben 3.000 leden ook. Het is een vereniging en een stichting. En die 3.000 leden wonen niet alleen in Dordrecht, niet alleen in de regio, niet alleen in Nederland, maar over de hele wereld. En daar bestaan wij van.

De voorzitter: Ik weet niet of dat gaat helpen, de heer Van der Spoel, om daar meer wijsheid op te doen. Wilt u nog een vervolgvraag stellen?

De heer Van der Spoel: Ja. Is er al een beeld waar jullie naartoe zouden willen werken, met aantal bezoekers in de toekomst? Stel dat jullie daar...

De heer Hubens: Wij hebben niet echt een doel, want dit doel wat we nu hebben, is voldoende om bestaansrecht te hebben. Alleen als die Biesboschhal daarin betrokken zou worden, dan gaan we een nog veel hoger aantal hebben. Maar daar is het ons niet helemaal om te doen. Het is gewoon het bundelen van bedrijven. Dat je iets kan bieden. Daar gaat het om.

De voorzitter: Mevrouw Kamphuis van de SP.

Mevrouw Kamphuis: Dank u wel. En de buitenkant van de Biesboschhal blijft precies hetzelfde?

De heer Hubens: Ja, daar kunnen we niks aan doen. Je moet zelfs uitkijken met de binnenkant wat je daaraan doet, want ook dat is heel belangrijk. Je moet box in box bouwen waarschijnlijk, iets dergelijks. Daar is allemaal over nagedacht. We zijn er al heel lang mee bezig. Sinds het jaar 2000. Toen is Scheepswerf De Biesbosch failliet gegaan.

De voorzitter: Ik zie nog een vingertje van de heer Van den Berg.

De heer Van den Berg: Dank, voorzitter. U noemde daarstraks ook die eeuwigdurende erfpacht. Wat voor bijdrage moet ik dan aan denken? Of hoe zou u dat invullen?

De heer Hubens: Dat is echt natte fingerwerk, tot nu toe nog. Maar daar is wat geld voor gereserveerd. En zeker met andere partijen, die ons gunstig gezind zijn in de binnenvaart, die daar ook in willen. Dan ben ik daarvan overtuigd dat we eruit komen. Want die vorige tender, zes van de acht, was het ook gelukt. Waarom zou het nu weer niet lukken?

De voorzitter: Mevrouw Lammens van de VVD.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Ik heb nog even een vraag aan de ambtelijke ondersteuning. Kan dat?

De voorzitter: Wat mij betreft wel.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: De grond is van OCW. En ik weet niet wie de vraag... De grond is van OCW, de ontwikkelaar van de Stadswerven. En welke kades zijn er voor de grond, als de Biesboschhal verder wordt verbouwd?

De heer Bos: De grond is nu een eigendom van de gemeente en niet bij OCW. Dat zijn de kaders die gelden voor de openbare aanbidding. Die zijn ook in de RIB benoemd. Dat gaat bijvoorbeeld over het grensgebied. Dat is strak om de hal heen. Er zijn kaders gesteld ten aanzien van het bestemmingsplan, parkeren. En er zijn nog meer kaders. Die komen ook nog even terug in de presentatie strakjes. Op dit moment is de grond in

eigendom van de gemeente. En wij verhuren delen van het pand, op basis van antikraak en diverse initiatieven. OCW staat daarbuiten nu.

De voorzitter: Verder een volgend deel van deze vergadering voor de consultatie. Is de commissie klaar om naar het volgende deel te gaan? Ja. Dan wil ik de heer Hubens bedanken voor het inspreken. En dan geef ik het woord aan mevrouw Dewi Kuen.

Mevrouw Kuen: Volgens mij werkt dit. Welkom allemaal. Fijn dat jullie er zijn tijdens deze raadsconsultatie. Bij deze te beginnen met een prachtige foto van de Biesboschhal, met de stralende zon. En vanuit hier door naar het programma. Het programma bestaat uit vijf thema's, welke we vanavond willen aanraken. Ik zal ze niet stuk voor stuk noemen. Dat kunnen jullie zelf lezen. Maar in ieder geval de hoofdthema's gaan over de introductie en proces, het toekomstperspectief en de verhaallijnen en scenario's die daaruit zijn ontstaan. We zullen de kaders, ze zijn net al even ter sprake gekomen, zoals ze in de vorige marktbenadering zijn genoemd, toch nog eens tegen het licht gaan houden gezamenlijk. En op basis daarvan misschien ook wel wat keuzes maken, om eigenlijk te eindigen met een korte wrap-up. We hebben inmiddels nog een uur en veertig minuten. We hebben best behoorlijk wat tijd. Ik zag een vinger.

De voorzitter: Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Even een praktische vraag. Het is een consultatie van het college. Waar is het college?

De voorzitter: Mevrouw De Jonge heeft zich moeten excuseren. En voor zover ik het weet van de griffie hebben we geen vervanging.

Mevrouw Vermeulen: Het is niet aan de griffie om voor vervanging te zorgen. Er is geen wethouder. Dat klopt.

De voorzitter: Op de tribune zit een wethouder. Die kijkt heel graag mee en luistert aandachtig. Voldoende, mevrouw Koene? Ze is bang van wel. Gaat u verder met uw presentatie.

Mevrouw Kuen: Dank. Wij hebben nog een ruime anderhalf uur. En daarin zullen we ook enige vorm van interactiviteit en het zal een stukje beweging inbrengen. Ik vraag jullie nu alvast om daar straks ook aan mee te doen. Wat zijn dan de doelen van vandaag? Eigenlijk een drietal doelen. We starten met het informeren over het beloop proces. Dat proces heeft eigenlijk geleid, vooralsnog, tot deze raadsconsultatie. Daar neem ik jullie graag in mee. Onderdeel hiervan was een tweetal participatiemomenten. Die komen nader aan de orde. Vervolgens zullen we richting geven aan verhaallijnen en ontwikkelperspectieven c.q. scenario's. Dit zal ik ook nog toelichten. En de gestelde kaders gaan we gezamenlijk heroverwegen. De gestelde kaders vanuit de gevoelige marktbenadering. Voordat dat we doorgaan even een kort filmpje van de binnenkant van de hal. Ik wist niet zeker of iedereen de hal daadwerkelijk van binnen kent. Van buiten neem ik aan dat iedereen er bekend mee is. Maar toch om een sfeerimpressie te hebben van de hal. Ik weet niet hoe dit aangaat. Hier kunnen jullie goed zien eigenlijk het volume van de hal, de grootte en hoe hij nu gebruikt wordt. Dit zijn de antikraak initiatieven, die er op dit moment inzitten. Voor wie dit nog niet bekend was, bij deze.

Even kort terugpakken naar de hal zelf. De hal heeft best wel wat architectonische kenmerken die de hal bijzonder maken, die de hal kwaliteit geven. Denk onder andere aan de lichtstraat, de constructie, de staalconstructie, het materiaal en kleurgebruik. Maar naast de architectonische kwaliteiten zien we ook de cultuurhistorische kwaliteiten. Het is net al even aangegeven, de hal is sinds 1951 in bedrijf geweest. En gebouwd ook als onderdeel van NV Scheepswerf en Machinefabriek De Biesbosch. En heeft tot 2000 dienst gedaan als plek voor industriële bedrijvigheid in de nautische sector. En daarmee is op dit moment de hal eigenlijk de laatste zichtbare link met het verleden van die landtong, waar nu de scheepswerven voornamelijk een woonfunctie aan het krijgen zijn. Er staat al een hoop woningen. Er worden nog woningen bijgebouwd. En eigenlijk staat deze hal daar te midden van deze ontwikkeling. Met misschien wel als kroonstuk de kraan aan de achterzijde van de hal, die echt de werking en de noeste arbeid weergeeft, in relatie tot het gebouw, het verleden en de huidige bestemming. Tenminste, de huidige werking. We willen jullie graag meenemen in ook alvast een stukje interactiviteit. Dit zijn een zestal keuzes. Deze keuzes hebben we ook gevraagd bij de burgerparticipatie avond. Eigenlijk wil ik jullie vragen om links of rechts te kiezen. Ik zal ze met jullie doorlopen. En het is echt het één of het ander. En het is ook de wens, de vraag om echt een keuze te maken. Een kort opwarmertje. Gaan jullie voor één gebruiker bij toekomstig gebruik van de hal of meerdere gebruikers. En hand omhoog is één gebruiker en hand omlaag is meerdere gebruikers.

Mevrouw Koene: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Koene.

Mevrouw Koene: Ik ben een spelbederver. Ik weet het. Maar ik bedoel, dit hangt toch heel erg af van wat er voor je ligt.

Mevrouw Kuen: Dat vraagt u aan mij? Dat hangt inderdaad af van. Maar het gaat nu even om een onderbuikgevoel, om even te kijken wat de eerste gedachte is als je naar de toekomst kijkt van het gebruik van deze zaal.

De voorzitter: Ik ga even helpen. Het eerste wat in je opkomt. Eén of meerdere? En één is hand omhoog.

Mevrouw Kuen: Mooi. Publieke toegankelijk of beperkt toegankelijk?

De voorzitter: Dat is bijna iedereen. Twee niet. Maar ik denk dat er eentje niet meedoet.

Mevrouw Kuen: Is het een landmark van de stad of is het een baken voor de Stadswerven?

De voorzitter: Landmark hand omhoog, baken hand naar beneden. Landmark is hand omhoog. Twee stemmen voor landmark en de rest gaat voor baken.

Mevrouw Kuen: Dank jullie wel.

Mevrouw De Groot: Ik heb geen mening eigenlijk. Dat wil ik even delen. En dat misschien wat collega's van mij dat ook hebben.

De voorzitter: We mogen niet liegen.

Mevrouw Kuen: Volgende is het programma. Het toekomstig programma is dat programma dat zich voornamelijk focust op de buurt of programma dat zich eigenlijk de focus stadsbreed heeft? Buurt en stadsbreed.

De voorzitter: Buurt is hand hoog, stadsbreed is geen hand omhoog.

Mevrouw Kuen: Dat is vrij unaniem, volgens mij.

De voorzitter: Unaniem stadsbreed.

Mevrouw Kuen: Dit heeft eigenlijk te maken met de oriëntatie van de hal. Toen ik daar zelf was dan... Dit is nu de huidige voorkant. Maar dit voelt ergens ook wel als een voorkant. Eigenlijk, wat is een soort van de oriëntatie van de hal? Niet van oudsher, maar op dit moment voor jullie, gevoelsmatig? Eerste onderbuikgevoel. Hand omhoog is waterkant.

De voorzitter: Wat is de voorkant? Waterkant hand omhoog of dijkkant niet hand omhoog. Wat is de voorkant? Eén stem voor waterkant. Dijkkant. Moet ik een timer instellen? Nee, geeft niet. U mag nog kiezen hoor. Waterkant of dijkkant. Dijkkant. Dan klopt het.

Mevrouw Kuen: En tot slot zien we hier graag mensen met de auto of met de fiets c.q. ov naartoe komen?

De voorzitter: Die is natuurlijk simpel. Hand omhoog is met de auto. Mag ik even stilte in de zaal. Is deze helder?

Mevrouw Kuen: Volgens mij zijn we warm. Terugpakkend op de landtong, waar we het al even over hadden. Die landtong is sinds 1980 in ontwikkeling, tot wat het heden ten dage is. Ik gaf al even aan, het is nu veel woongebied. Maar tegelijkertijd is er een wens om van een haven- en werkgebied naar stedelijk wonen en recreatie te gaan. En dat past ook wel in het ontwikkelplan Wantij-West, waarbij eigenlijk er een waterplein ontstaat die de binnenstad verbindt met onder andere de Biesboschhal. Dit plaatje is jullie waarschijnlijk wel bekend, Maar ik toon hem toch graag even. Dat als een soort van de basis vanuit waar wij ook zijn vertrokken. Hij trilt. We zijn bezig met een nieuwe marktbenadering. Dit is net al even genoemd, de vorige marktbenadering...

Mevrouw Kruger: Voorzitter, mag ik nog even een verduidelijkende vraag stellen. Want we hadden het over de bebouwing en dergelijke. Maar volgens mij is nu toch de landtong zelf achter de Biesboschhal. Bebouwing is er gewoon niet meer. En blijft dat voor zover mogelijk groen, wat weer niet kan op dit moment, omdat er al eens verontreinigd is. Maar er wordt niet meer gebouwd, toch?

Mevrouw Kuen: Het perceel rechts, tenminste ligt eraan hoe je kijkt, maar...

Mevrouw Kruger: Ik heb het gewoon over, je hebt de Biesboschhal en het stuk erachter. Niet vanaf de waterkant gezien, maar vanaf dat leuke stukje groen.

Mevrouw Kuen: Dat klopt. Maar hier bijvoorbeeld wordt nog wel gebouwd. En hier komt het...

Mevrouw Kruger: Ik heb het gewoon even over dat...

Mevrouw Kuen: Weer wat geleerd. Daarmee nu het proces. We zijn, zoals gezegd, bezig met het vormgeven van een nieuwe marktbenadering, om tot een succesvolle dispositie van de hal te komen. Dat doen we in drie fases. Fase één is de fase waarin deze marktconsultatie onderdeel van uitmaakt. En dat leidt tot een Nota van Uitgangspunten als resultaat. Na afsluiting van deze fase zullen we de markt daadwerkelijk gaan benaderen. Dat zullen we via een getrapte procedure doen, waarbij we eerst de markt via een selectie- en gunningsfase... Daar komen we aan het eind van deze presentatie op terug. En als de initiatiefnemer is gekozen of dat de gunning is voltrokken, dan gaan we de contractfase in. Dat is allemaal even een doorkijk naar wat er nu nog gaat gebeuren. Maar als we dan even weer terugpakken op hoe het is opgezet...

Mevrouw Kruger: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Die gunning is dat... Want ik raak een beetje in de war als ik lees ook weer over verkoop. Volgens mij is het op de dispositielijst nog steeds als verkoop of verhuur. Het is nog niet alleen verkoop?

Mevrouw Kuen: Klopt. Het is positie. De kaders, zoals deze eerder zijn gesteld, zijn eigenlijk de volgende geweest. Past het in het huidige bestemmingsplan? Is er een parkeeroplossing op eigen terrein? Is er een invulling met een zelfstandige exploitabele functie, die geen subsidie aantrekkende activiteiten kent? Het is een openbare aanbidding. Verkoop of minimaal kostendekkende huur. Hiernaast is hij veranderd inderdaad. Het concept moet passen binnen het unieke karakter van het pand en de kernkwaliteiten van de stad versterken. De plannen moeten zelfstandig exploitabel zijn en niet meer dan een standaard exploitatierisico geven voor de gemeente. De nieuwe bestemming en gebruik heeft geen nadelige invloed voor de activiteiten van Leefwerf De Biesbosch en het Binnenvaartmuseum René Siegfried. En het moet de monumentale waarde in stand houden, al dan niet versterken. Dat zijn de kaders waarmee vorige keer vertrokken is. De grond, het ging er daarnet ook al even over, dat bij de Biesboschhal hoort, is eigenlijk alles binnen de rode lijnen. En dat is op dit moment nog steeds zo. Zichtbaar is ook een relatief klein stukje grond bij een groot gebouw. En dat heeft eigenlijk, wat we hier ook gaan zien... De marktbenadering van 2021 heeft niet tot een succesvoller verkoopbeleid... En we zagen daar voornamelijk dat de financiële kant van het geheel, alsmede het parkeren, de bottleneck zijn geweest.

Mevrouw Kamphuis: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Kamphuis.

Mevrouw Kamphuis: Ik zie, het is eerder niet gelukt, vanwege het parkeren. Hoe denkt de gemeente erover dat het nu wel gaat lukken, in verband met parkeren? Want het is niet veranderd.

Mevrouw Kuen: Klopt. Je bent mij ietsje voor. Maar dat gaan we ook zeker niet uit de weg. We kennen het probleem. In eerste instantie gaan we het integraal onderdeel maken van de uitvraag. De initiatiefnemers moeten ook een parkeeroplossing bieden, als onderdeel van de plannen die ze gaan doen. En tegelijkertijd zullen wij ook ambtelijk verkennen waar verbreding ligt en waar een mobiliteitsopgave anders aangevlogen kan worden dan wat er nu wordt gedaan met de huidige parkeernormen.

De voorzitter: Mijnheer Van der Spoel.

De heer Van der Spoel: U liet net een heel mooi plaatje zien met een rood lijntje om het gebouw. Daar kun je tien auto's kwijt, denk ik. Daar is toch helemaal geen oplossing voor. We kunnen dat toch wel aan... Want alles wat je daar neerzet, of het een padel of museum of iets anders, dat daar zzp'ers kunnen werken, volgens mij is dat toch eigenlijk iets wat totaal niet mogelijk is daar?

Mevrouw Kuen: Maar als je hem omkeert, dan kijkt u nu naar het parkeren buiten de hal. Maar je zou nog eens kunnen kijken naar parkeren in de hal. Maar als je half verdiept zou parkeren, er is ruimte zat, de hoogte is ruimte genoeg... Je gaat half verdiept parkeren en je snoept een metertje eraf en dat gebruik je als een werkbalkon of je maakt er zo'n getrapte tribune van, zoals je die ook wel ziet bij de LocHal, dan maak je eigenlijk van de nood een deugd. En wellicht dat dat een oplossing zou kunnen zijn.

De heer Van der Spoel: Ik snap dit inderdaad. Stel dat inderdaad degenen die daar in wilt gaan zitten dat als een goede oplossing ziet, maar we gaan verhuren. Betekent dat dat wij als gemeente dat dan mogen aanleggen, op die manier?

Mevrouw Kuen: Dat is denk ik nader uit te zoeken in de rest van dit proces.

De voorzitter: Zie ik daar de vinger van mijnheer Van den Berg?

De heer Van den Berg: Ja. Ook nog even over dat parkeren inderdaad. Want u zei van, we gaan in de nieuwe uitvraag ook weer vragen aan de partijen om een oplossing voor het parkeren te vinden. Blijft dat een oplossing van parkeren binnen dat rode kader of mogen zij ook creatieve oplossingen bedenken met dat vlieg- en stuntwerk buiten dat kader?

Mevrouw Kuen: De kaders, de spelruimte daarvan, moeten we ook ambtelijk eerst gaan toetsen. Waar liggen nog de ruimtes? En die zullen we op voorhand meenemen in de marktbenadering. Dan weten de partijen wel waar er ruimte zou kunnen liggen om dit soort oplossingen te bedenken.

De voorzitter: Er komt nog een vraag van mevrouw Kamphuis.

Mevrouw Kamphuis: Ik had nog vervolgvraag. Ik hoorde u zeggen, binnen, en dan daarboven kantoorruimte bijvoorbeeld. Wordt er dan ook rekening gehouden met mindervaliden in een rolstoel? Want als je het trapsgewijs doet...

Mevrouw Kuen: In elke ontwikkeling wordt rekening gehouden met mindervaliden en rolstoeltoegankelijkheid.

De voorzitter: Mevrouw Kruger heeft nog een vraag.

Mevrouw Kruger: Nu er toch uitvraag wordt gedaan voor ideeën voor de invulling van de hal, wordt er misschien ook een uitvraag gedaan voor ideeën voor het parkeerprobleem of de mobiliteit of wat dan ook? Want ik kan me zo voorstellen dat ook Stadswerven heeft te maken met auto's, met parkeren. En we zitten natuurlijk op dit hele eiland van ons met mobiliteitsproblemen. Er is ooit weleens gedacht om in die buurt daar ergens een parkeergarage te bouwen. Daar zou dit dan heel goed... Want inderdaad wat de heer Van der Spoel al aangeeft, binnen dat rode kader zo weinig parkeerplekken, dan gaan die auto's parkeren in die wijk, Stadswerven bijvoorbeeld. Volgens mij is dat allemaal niet de bedoeling. Maar het maakt het invullen van de hal denk ik bijna onmogelijk, als je dat continu blijft koppelen aan het parkeren. Misschien is dat een idee om daar een aparte uitvraag voor te maken.

Mevrouw Kuen: Prijsvraag?

Mevrouw Kruger: Bijvoorbeeld. Er zullen vast hele goede ideeën over zijn.

De voorzitter: Zijn er goede ideeën over of was dit gewoon, ik gooi hem in de ether en...

Mevrouw Kruger: Nee, ik gooi hem in de ether. Ik heb niet zoveel ideeën, want ik ben meer voor de fietsen en dergelijke. Sorry. En een beter ov. Maar er zijn gewoon zat ideeën voor te vinden, denk ik. Alleen moet dat dan wel uitgedacht worden. En het lijkt mij gewoon, als ik zie hoe het in de afgelopen jaren gegaan is... En dat heb ik helemaal meegemaakt. En iedere keer weer dat parkeren, wat dan die bottleneck vormt. Laten we het er dan gewoon eens uithalen en kijken of daar een alternatief voor te verzinnen is.

De voorzitter: Dank u wel. Mevrouw Lammens.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Als u een plaatje teruggaat, dan hebben we naast het rode stippellijntje een heel stuk grond. Wat gaat daarmee gebeuren?

Mevrouw Kuen: Bedoelt u dit?

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Ja.

Mevrouw Kuen: Daar komt ook woningbouw.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Daar komt allemaal woningbouw?

Mevrouw Kuen: Ja.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Dat wordt allemaal woningbouw en daar komt ook parkeerplekken voor die woningbouw bij? Nee. Maar GroenLinks en VVD wel. Maar daar worden allemaal woningen gebouwd, dat stuk?

Mevrouw Kuen: Ja.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Er zou geen mogelijkheid zijn om dat erbij te kopen?

Mevrouw Kuen: Nee, ik zou eigenlijk 99,9 procent nee zeggen.

De voorzitter: Wel grappig gevraagd, mevrouw Lammens van de VVD.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Een beetje creatief.

De voorzitter: Ik ga even naar de heer Van den Berg van het CDA.

De heer Van den Berg: Dank, voorzitter. Ik had ook nog even een vraag. We hebben het nu natuurlijk al veel over dat parkeren. U zei natuurlijk, de andere reden waren financiële redenen dat ze afhaakten. Kunt u daar iets meer over toelichten, over hoe groot financieel gat dat was voor de diverse partijen?

Mevrouw Kuen: Het precieze gat weet ik niet. Ik weet, de marktconforme verkoop was in combinatie met de maatschappelijke invulling. Dat was de combinatie die je eigenlijk niet kan dichten als partij, als initiatiefnemer. En die twee gingen daar mis. Enerzijds de vraag om marktconform, de opbrengst. En tegelijkertijd ook zoeken naar maatschappelijke invulling. Dat is moeilijk te rijmen als initiatiefnemer.

De heer Van den Berg: Dat snap ik. Maar daar hangt een prijskaartje aan. Zij zullen dan toch ook gezegd hebben, het is een onrendabele top. Of is er geen uitspraak over gedaan door die partijen?

Mevrouw Kuen: Ik kijk heel even naar jou, Jeroen.

De heer Bos: De partijen konden destijds een bieding neerleggen. En die is vergeleken toen met de marktwaarde. Want wij zijn vanuit de gemeente verplicht om dit soort objecten tegen minimaal kostendeckende marktwaarde aan te bieden. En daar zat een gat tussen. Maar ik ga niet in op de exacte bedragen.

De voorzitter: Ook even een suggestie. Want houdt u zelf een beetje bij hoeveel er nog van de presentatie gedaan moet worden?

Mevrouw Kuen: Ja.

De voorzitter: Want er kunnen natuurlijk vragen worden gesteld. En dat is prima. Maar hou het een beetje in de gaten, want ik weet natuurlijk niet hoelang ieder stukje duurt. Dat we wel alles hebben gehad aan het eind.

Mevrouw Kuen: Goed punt. Dan gaan we door. Hier waren we geweest. We zijn nu aan een nieuwe start begonnen. En wat wij eigenlijk hebben gezien ook in relatie tot de vorige marktbenadering, is dat de markt misschien wel behoefte heeft aan een soort van

een wenkend perspectief. Een soort van een sturing, waaraan de markt zich kan conformeren bij het meedoen aan deze marktbenadering. En tegelijkertijd is het dan ook aan de gemeente om daar positie in in te nemen. Wij bieden dit aan. Maar misschien moeten wij als gemeente ook weten wat wij vinden, voor we die hal aanbieden. Wij hebben daarvoor een procesaanpak ontwikkeld. En middels dat proces komen we eigenlijk gezamenlijk, en dat wil zeggen met verschillende participatierondes, ambtelijk met de burgers en nu ook met u, tot dit wenkende perspectief. En leidt deze procesaanpak tot een drietal scenario's. Die scenario's komen we over ongeveer, ik denk, een klein kwartiertje op terug. En zullen we die gezamenlijk doorspreken. Ik wilde hier nog zeggen dat wij er inderdaad bewust van zijn dat het parkeren nog steeds een bottleneck kan vormen en dat het daarmee integraal onderdeel uitmaakt van deze marktbenadering. Maar dat hebben we net aangeraakt. Wat hebben wij dan in deze eerste fase... Welke stappen hebben wij doorlopen? Dit is een schematische weergave van hoe wij dit project nu hebben aangevlogen. We zijn eigenlijk begonnen met een start van deze integrale verkoopstrategie, zo te noemen. En eindigen deze fase met een Nota van Uitgangspunten. Waarin we eigenlijk de geschiedenis, de cultuurhistorische waarde van het pand en de aanwezige documentatie nu ook, zoals ontwikkelplan Wantij-West als basis hebben genomen. En die tijdens de ambtelijke participatie tegen het licht gehouden... Waaruit eigenlijk drie kernwaarden zijn ontstaan. En deze drie kernwaarden geven in alle toekomstige programma's een soort van houvast aan, wat zou dit gebouw qua programma in ieder geval moeten behelzen? Of wat zou het moeten bieden aan de stad? Vervolgens hebben wij met ambtelijke participatie en de burgerparticipatie... Is ook wel leuk om te noemen. We hebben een participatieavond georganiseerd. En daar zijn ongeveer tweehonderd mensen op afgekomen.

Best wel een goedbezochte avond geweest. Achter u staat een vijftal panelen, die we daar hebben getoond en besproken met de aanwezigen. Misschien naderhand goed om even langs te lopen, om te kijken wat wij daar hebben opgehaald. In ieder geval, op basis van deze participatiemomenten hebben we vijf verhaallijnen geschetst. Althans, ik moet zeggen, met de ambtelijke participatie hebben we vijf verhaallijnen geschetst. En deze hebben we bij de burgerparticipatie tegen het licht gehouden. De uitkomsten van deze burgerparticipatie vertalen zich, wat ons betreft, in drie ontwikkelscenario's. En die drie ontwikkelscenario's, dan is vanavond de vraag met u, is daar een voorkeurscenario in te ontdekken of zien we ze alle twee, drie als mogelijk? Dat is het hoogtepunt. Of het hoogtepunt? Daar werken we deze avond naartoe. En die voorkeurscenario's vervolgens zullen dan de basis bieden voor de Nota van Uitgangspunten en daarmee het resultaat van deze fase. Welke kernwaarden hebben we dan gevonden? Ontmoeting, verbinding en verwondering. Dit zijn drie kernwaarden die bij herontwikkeling van dit gebouw centraal zullen staan. En het zijn breed interpreteerbare kernwaarden, maar geven wel een basis op wat die hal zou kunnen zijn en wat er daar samen zou moeten en kunnen komen.

De voorzitter: U heeft een interruptie van mevrouw Van Herwijnen van Partij voor de Dieren.

Mevrouw Van Herwijnen: Als je kijkt naar deze drie kernwaarden, zou je dan kunnen concluderen dat je te maken gaat krijgen met de publieke toegankelijke functies?

Mevrouw Kuen: Ja. Ik denk dat niet enkel, maar er zit natuurlijk wel een grote component in. Want dit stuurt daar een klein beetje op wel. Maar laat ik zeggen, je kan verwondering op allerlei manieren interpreteren. Je kan één heel gaaf huis daarbinnen maken. Echt super hypothetisch. En dan ben je ook verwonderd over dat die hal maar één huis heeft. Het is een beetje een gekke vergelijking.

Mevrouw Van Herwijnen: De bewoners alleen dan?

Mevrouw Kuen: Nee, maar dat is een super hypothetische. Maar het gaat meer om de thema's of de kernwaarden kan je breed interpreteren. Maar het geeft wel een soort van haakje om alle planvorming aan op te hangen. En daarmee wil je ook niks uitsluiten. Zo zijn ze wel ingestoken. En welke verhaallijnen zijn er dan toegekomen? Deze verhaallijnen gaan over cultuur en educatie, urban sport en spel, ateliers en ambacht, ondernemen en werken, incidentele buurt evenementen en overnachten. Dat was echt wonen en/of hotel. Deze is eigenlijk ook later vanuit de ambtelijke participatie toegevoegd, omdat het ook wel misschien een scenario is wat we niet zouden willen. Maar ook dat wil je testen bij de burger. Dat hebben we gedaan. We hebben dat gedaan met allerlei referentiebeelden, waarop gestickerd is met rode en groene stickers. En deze verhaallijnen geven we eigenlijk een cultureel maatschappelijk tot commercieel gebruik weer. En als je daarnaar kijkt, die verhaallijn en hoe zou je die dan op een soort van programmatische kwadrant plaatsen, dan is dat het volgende. Dit kwadrant bestaat uit cultureel maatschappelijk enerzijds en commercieel anderzijds. Dat gaat over de financiële haalbaarheid over het algemeen van een programma in een gebouw. Dit is door de oogharen heen, maar het geeft wel een beeld.

Tegelijkertijd hebben we het over open en gesloten op de verticale as, waar het gaat over de mate van toegankelijkheid. En wat we hebben geprobeerd uit te zetten met dit kwadrant, is die verhaallijnen zoals we uit de ambtelijke participatie hebben opgehaald en zoals we die ook hebben getoetst bij de burgerparticipatie. Welke plek op dit kwadrant neemt dat dan in? En is dat iets wat linksboven zit en daarmee, zoals u aangeeft...

De voorzitter: Mevrouw Van Herwijnen, heeft u last van uw keel?

Mevrouw Van Herwijnen: Ik mis volgens mij hier horeca in. Klopt dat? Of kan je hem ergens... Want ik vind hem vrij open. Niet gesloten ondernemen. Dan zou ik ondernemen echt zeggen van, dan heb je ambacht of iets dergelijks. Maar horeca zou ik zeggen van, dat zit volgens mij bovenaan de lijn.

Mevrouw Kuen: Dat zit wat mij betreft ergens bij ondernemen en werken. En dan zou je die verder door kunnen trekken. Maar in onze scenario's, en daarom staat het hier niet zo bij, hebben we de aanname eigenlijk gedaan dat in elk geval horeca wel een toegevoegde waarde heeft voor deze Stadswerven. Hij komt eigenlijk in elk scenario wel terug, wat ons betreft. En daarmee hebben we hem ook niet als aparte verhaallijn of als onderdeel van een verhaallijn meegenomen, maar als een bouwsteen voor de herontwikkeling. Is dat antwoord op uw vraag? Even kijken waar was ik De zes verhaallijnen staan nu op dit kwadrant. En met de input van de burgerparticipatie hebben we deze vertaald naar drie scenario's. Die drie scenario's zijn eigenlijk de volgende. Historische verwondering, ondernemen in de Biesboschhal en sporten in de

Stadswerven. En wat wij met deze scenario's willen laten zien, is eigenlijk wat de hoofdmoot gaat zijn van de programmering in de Biesboschhal. Dat wil enerzijds niet zeggen dat er geen crossovers mogelijk kunnen zijn of dat er geen randprogrammering, bijvoorbeeld horeca... Zou in alle gevallen hele goede randprogrammering zijn om de ontmoeting en de buurtfunctie te bestendigen. Maar wat is de hoofdmoot? Wat is eigenlijk de identiteit of het karakter van die hal? En historische verwondering en ondernemen in de Biesboschhal zijn twee scenario's, die zowel bij de ambtelijke participatie als bij de burgerparticipatie eigenlijk heel natuurlijk omhoog zijn gekomen. En dat dat hele logische scenario's zijn geweest om te kiezen. Het andere scenario, sporten in de Stadswerven, is eigenlijk een scenario geweest... Nog even terug. Als je dat kwadrant erbij pakt, dan zie je ook dat ondernemen is meer de commerciële kant op. En historische verwondering is meer de cultureel-maatschappelijke kant op. Iets meer open. Iets meer gesloten. Maar dat er nog een scenario tussen valt, wat eigenlijk een commercieel, maar ook cultureel maatschappelijk karakter kan hebben. Een beetje een laveren tussen dit kwadrant in. En ook als je kijkt naar wat er gestickerd is, waar mensen enthousiast van werden, dan was dit eigenlijk van de rest van de programma's. We hebben ateliers en ambacht gehad. Dat kan je heel goed scharen eigenlijk onder de ondernemen in de Biesboschhal. Cultuur en educatie past bij historische verwondering. Dat had niet genoeg body om echt een eigen scenario van te maken. En toen dachten we, dan is dat sporten in de Stadswerven, dat punt, een soort van midden tussen open en gesloten.

Het punt tussen commercieel en cultureel. En het is toch wel een programma met een eigen identiteit. Zo zijn we tot deze drie scenario's gekomen. Ik zal jullie ook even meenemen langs al deze scenario's.

Mevrouw Kruger: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Ik krijg een soort verwondering. Niet zozeer historisch. Ook eigenlijk historisch, van een aantal jaar geleden. Want daar waren verschillende scenario's door initiatiefnemers over sporten, over ondernemen, over historie. En als ik een beetje door scroll en naar die foto's kijk, dan denk ik,, volgens mij heb ik die ook in die boekjes gezien die zij echt schitterend toen hebben gemaakt. Heel veel energie, geld en bloed, zweet en tranen in hebben gestoken. Die toen niet door zijn gegaan. In hoeverre is daar ook nog contact mee, met die initiatiefnemers, om te kijken of dat toch nog op deze manier inpast?

Mevrouw Kuen: Die worden actief aangeschreven op het moment dat deze marktbenadering van start gaat. Die weten we te vinden. En waarom dat ze nu enigszins weer terugkomen, is dat we ook de gemeente vragen om iets meer positie in te nemen. En hoe gaan we dan die kaders daaraan bijstellen, zodat daadwerkelijk die partijen die zich melden wel doorgang vinden. Want dat is waar het de vorige keer mis is gegaan.

De voorzitter: Even een vraag van mevrouw Van Vugt van het CDA.

Mevrouw Van Vugt-Roose: Dank, voorzitter. Ik ben ook verbaasd. Ik vraag me af waarom we gewoon zo tot in detail bijna, zo komt het in elk geval over, moeten bedenken wat

vervolgens de inschrijvers ook zelf wel kunnen bedenken. Ik heb gewoon het gevoel, kunnen we niet een aanbesteding uitschrijven en dan zien we vanzelf of het er mooie, haalbare plannen tussen zitten? Ik krijg er een beetje een beklemd gevoel van, zoals ik het hier hoor.

Mevrouw Kuen: Ik hoor wat u zegt. Maar ik pak dan toch weer terug naar die slide, waarbij wij de markt een werkend perspectief willen geven. En de gedachte daarbij, die ik genoemd heb, dat de gemeente daarin ook positie in kan nemen. Want door positie in te nemen, kunnen de kaders en spelregels op de juiste manier ingezet worden. Want dan grijpt de initiatiefnemer niet mis. Ook al hebben ze nog zulke goede plannen, door iets meer te sturen en iets meer...

Mevrouw Van Vugt-Roose: Die snap ik. Maar bij de vorige keer is duidelijk te streng gekaderd, waardoor niks het gehaald heeft. Daar zit wel een spanning. En ik voel nu die spanning opkomen. Dan denk ik van, straks is het weer te streng gekaderd en worden er weer acht plannen afgeschoten.

Mevrouw Kuen: Daar komen we zo op, wat zijn dan die kaders? We hebben straks een korte interactieve werkvorm. En dan lopen we, of lopen jullie eigenlijk met stickers langs bandbreedtes. En dan vraag ik jullie om daar ook een stellingname in te doen.

Mevrouw Schnabel: Het is niet om het ene... Maar ik moet naar een andere vergadering. Om die reden ga ik nu weg, maar bedankt.

De voorzitter: Dank u wel, mevrouw Schnabel. Gaat u verder met de presentatie.

Mevrouw Kuen: Het scenario historisch verwondering, dat meer het zwaartepunt in de linkerbovenhoek van het kwadrant bevindt. Ik zal wel even wachten. Zoals jullie zien, is horeca ook onderdeel van dit kwadrant. En dit is een invulling. Het is niet de invulling van hoe dit zou moeten zijn, maar het is een doorkijkje naar wat zou kunnen zijn. En daarmee zijn nog duizend andere manieren te bedenken. Maar dit is even hoe wij het aan jullie willen presenteren. Dat ziet er dan bijvoorbeeld zo uit. En heeft bijvoorbeeld deze plattegrond. Een open hal met ondersteunende ruimtes aan beide kanten. De eerste verdieping die bijvoorbeeld als archief wordt gebruikt. En dit is wel een leuk detail. Een loopbrug naar een verhoogde expositie, midden in de zaal. En een workshopruimte boven. Dit is een doorkijkje wat het zou kunnen zijn. Vervolgens sporten in de Stadswerven. Ik gaf al een kleine toenadering net dat dat iets meer helt over vier kwadranten eigenlijk. Dat geeft de schuine lijn weer. En wederom ondersteunende horeca, maar waarschijnlijk met een ander karakter dan het vorige scenario. Dat geeft dan bijvoorbeeld dit beeld. Maar nogmaals, er zijn ook andere invullingen aan. Denk aan een padelbaan en een bolderhal, in combinatie met een sportschool. Misschien een ruimte voor de buurt. En het kan dan bijvoorbeeld de volgende plattegrond hebben. Iets anders opgezet, maar nog steeds een diversiteit aan functies. En tot slot, ondernemen in de Biesboschhal. Dan zien we dat het gebruik veel meer helt naar de commerciële kant van het geheel. Met de horeca als wat grotere invulling of programma. En dan werkplekken, kantoorruimtes, maar ook ateliers en ambacht kan daaronder vallen. En dan zou je zo'n invulling of zo'n verbeelding kunnen voorstellen, met iets meer kleine ruimtes in het geheel en iets meer diversiteit in het ontwerp. Zodoende. En nu komen we eigenlijk bij de kadervragen. Dat is het interactieve deel, waar ik net al even naar

verwees. Ik wil jullie vragen om eigenlijk een rondje te lopen langs deze, even kijken, vijf bandbreedtes. En een keus te maken in, als we de kennis hebben die we net hebben gedeeld en ook bijvoorbeeld waarom het vorige keer misging, welke... Kiest u links of rechts van de bandbreedte? En dat mag ook in meerdere of mindere mate zijn. Andersom, mindere of meerdere mate. Maar kies wel een kant. Dat geeft ons de mogelijkheid om ook te kijken in hoeverre we welke kaders zouden kunnen aanpassen om tot een succesvolle dispositie van deze hal te komen.

Mevrouw Kruger: Voorzitter, even voor de duidelijkheid. Want als ik denk aan commercieel en maatschappelijk, wij gaan hier ook heel veel uit van maatschappelijk ondernemen, dan moet ik in het midden blijven?

Mevrouw Kuen: Maar dan toch één kant kiezen. Dan mag je ook wel ergens vlak bij het midden, maar niet in het midden.

De voorzitter: Had mevrouw Lammens een andere vraag?

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Ja. Dank u wel, voorzitter. Wij hebben eigenlijk als kader dat we gewoon de Biesboschhal willen verkopen en dat er geen subsidiemogelijkheden zijn. Dit mis ik helemaal in dit gebied. U heeft het over allemaal leuk wat we allemaal kunnen doen. Maar over het financiële plaatje, dat we gewoon de hal kunnen verkopen en dat we geen subsidiemogelijkheden... Dat zou de Dordtse VVD graag willen. Is dat ook een mogelijkheid?

De voorzitter: Het is wel nu... Dit is wel de bedoeling om... Het is een consultatie, richting aangeven, er worden hier vragen gesteld. Op dit moment is nog even de politieke mening niet van belang. Ik snap wel de vraag, maar daar is ook nu denk ik even niet de gelegenheid om... Ik denk ook dat mevrouw Kuen er niet per se een antwoord op heeft. Maar het is natuurlijk wel aan te geven.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Als er een kantoor van wil maken, dan moet je er toch ook iets van energielabel A van maken. En voordat je deze hal energielabel A hebt...

Mevrouw Kuen: Bij een monument heb je geen energielabel A.

De voorzitter: Laten we even kijken, want ik denk dat dat de bedoeling is dat dat eruit gaat komen als jullie aangeven links of rechts.

Mevrouw Kuen: Inderdaad.

De voorzitter: Ik weet niet of er ook aan te geven is van, ik kan helemaal niet kiezen. Maar dat laat ik aan jullie over. Zullen we voorstellen om langs de plaatjes...

Mevrouw Kuen: Gewoon een rondje erlangs te lopen?

De voorzitter: Ja. Even om niet te veel ophef te hebben, laten we op deze manier linksom. U maakt een keuze. En dan komen we weer terug aan de tafel.

Mevrouw Kuen: Dank u wel.

De voorzitter: Ik ga even plassen. Wil Elco van den Berg naar de ballenbak komen. Rik van der Linden mag ook in de ballenbak komen. Dank in ieder geval voor jullie input. Ik geef Dewi weer even het woord om het weer op te pakken. Ga je gang.

Mevrouw Kuen: Dank. Nogmaals dank voor jullie medewerking. Wij hebben eigenlijk met deze werkvorm getracht om jullie gedachten omtrent de belangrijkste elementen van de scenario's iets te structureren. Want ze staan hier onder elkaar. En dat laat eigenlijk ook wel zien dat er een soort van een verband is tussen maatschappelijk actieve rol van gemeente en kwaliteit. Dat is een beetje een ambivalent woord. Maar het gaat erom dat het de andere kant is van geld. En geld staat dan weer met een niet actieve rol van de gemeente en commercieel in een soort van verband. En wat volgens mij jullie stickerronde wel goed aantoont, is dat het niet altijd even unaniem de gedachtegang erover is. En dat laat ook precies wel het spanningsveld zien tussen de kaders en tussen de aan te passen kaders in de toekomst van deze procedure. Zo zien we bij maatschappelijk en commercieel het zwaartepunt al ietsje hellen naar commercieel. Maar er zijn ook een aantal van jullie die toch meer de maatschappelijke richting opgaan. Als je het hebt over de rol van de gemeente, tussen actief en eigenlijk het nulpunt zitten toch drie stickers, waarbij de rest van de vijf richting een passieve rol van de gemeente gaan. En bij de derde bandbreedte zien we eigenlijk twee uitersten en zes om het midden. En ik kan me ergens voorstellen dat dat misschien met de keuze van de woorden te maken heeft, want geld en kwaliteit sluit elkaar niet uit. Maar het midden daarvan vinden, dat is wel interessant dat u dat gezamenlijk heeft gedaan. Vervolgens de andere kadervragen gaan meer over de betekenis van de plek en hoe kijken we daartegenaan? Daar zijn jullie best wel unaniem. Alles zit eigenlijk aan de kant van, we moeten het nautische verleden van de hal een grote plek geven. De een groter dan de ander, maar in ieder geval aan de kant van dat het een plek verdient. En voor wat betreft voorzieningen in de wijk of voor de buurt, die moet ik even zoeken. Ik kijk, verkeerd. Sorry. Voor de open voorziening zijn jullie heel erg eensgezind. En voor wat betreft de grote rol van het nautische c.q. het historisch verleden zijn jullie ook iets meer verdeeld. Dit was eigenlijk een laatste vraag. Ik zou hem eigenlijk aan jullie willen doorschuiven voor als jullie weggaan. Pak uw laatste sticker en sticker er nog een, alleen het voorkeurscenario van u.

De heer Van den Berg: Voorzitter.

De voorzitter: Mijnheer Van den Berg.

De heer Van den Berg: Dank. Ik begrijp dat we nu inderdaad echt moeten kiezen uit een van die scenario's. En ik kan me juist heel goed voorstellen dat in de vorige tenders dat ook veel meer een verzameling was van ondernemers, dat dat inderdaad een stukje historisch verwonderen is met het museum daar. Dat het een deel sporten is en een deel ondernemen. En nu gaan we eigenlijk zeggen van, je kiest voor het een en dan mag het andere dan niet, of hoe moet ik dat dan zien?

Mevrouw Kuen: Ik snap uw vraag. Het geeft eigenlijk een doorkijk van, wat willen we als stad voor deze plek? En in hoeverre zijn wij daarvoor geneigd om onze kaders aan te scherpen en onze spelregels te verbreden? En zoals eerder ook al gesteld, natuurlijk zit

er overlap in tussen deze scenario's, ook met de eerder genoemde verhaallijnen. Maar het biedt houvast om dat ontwikkelperspectief voor te leggen aan de markt. En daarbij de markt eigenlijk een stukje bij de hand te nemen in, wat kunnen we daar dan doen en binnen welke spelregels?

Mevrouw Kruger: Voorzitter.

De voorzitter: Mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Ik zie het gewoon, wat net ook mevrouw Van Vugt aangaf, dat ongemakkelijke van wat we hadden en wat er nu gaat komen. En dan zie ik daar in het hoekje Coup staan. En ik zit even een beetje te googelen. Dat is van de Coup Group, begrijp ik?

Mevrouw Kuen: Ja.

Mevrouw Kruger: En als ik dan kijk op die Coup Group, daar zijn hele mooie voorbeelden van projecten die er al zijn. En zelf kwam ik bijvoorbeeld ook op de, dat is dan volgens mij niet van de Coup, Van Gendt Hallen en de Hal 25 in Alkmaar, die hele mooie invullingen geven in wat er mogelijk is. Eigenlijk ook van wat er nu wordt voorgesteld, dat gebeurt dan zo'n beetje in die hallen. En ik denk, waarom gaan we niet eens op een werkbezoek naar een paar van die hallen, om eens te kijken hoe het allemaal werkt, hoe het kan, om te weten wat we hier in kunnen doen. Want we kunnen wel zeggen, aanbestedingen en... Dat hebben we al gehad, denk ik dan. Misschien dat ik daar een beetje... Er is zoveel. En nu gaan we iets doen dat ik denk, weet je, e hebben het... Er zijn initiatiefnemers geweest, die hebben daar echt... Als ik die plaatjes kijk, voldoen die daar gewoon aan. Ik ga die boekjes nog zoeken, want die heb ik nog. Terwijl ik denk, niet iedereen is op gelijke vlieghoogte van wat mogelijk is. Want net mevrouw Lammens zei ook van, moet het dan label A worden? Er zijn hallen waar ze dan van die kubussen in hebben of die blokken. Die zijn ook doorzichtig. Je ziet mensen gewoon werken. Maar daardoor is het label A. Dan kan je ook werken. Er is zoveel mogelijk. Maar nu gaan we stickertjes plakken en in het Blaue hinein, heb ik weer zo het gevoel.

De voorzitter: Mevrouw Kruger, ik denk dat het een hele terechte vraag is. Aan het eind willen ook wel gaan afsluiten van, wat is het vervolg? En dit is natuurlijk op zich wel een idee voor een vervolgstap. Ik denk, die schot voor de boeg is alvast genomen door u. En voor nu even, om hier ook een beetje beweging in te krijgen, wat natuurlijk... We hebben hier natuurlijk wel met politiek te maken. Het is een bepaalde manier van denken om natuurlijk een mening te geven en beslissingen te willen nemen. Terwijl wat ik bij jullie proef is, laten we even vrij denken voordat we gaan kaderen. En daarom gaan we stickertjes plakken, daarom gaan we het even de vrijheid geven. Maar ik merk dat we eigenlijk al eerder willen gaan kaderen, terwijl we eigenlijk nog moeten openen. Ik leg het even bij u neer, hoe gaan we deze verder? Wilt u dat er even een sticker, een keuze wordt gemaakt op de drie voorkeursscenario's of gaan we de presentatie verder vervolgen? Want hoort dit erbij?

Mevrouw Kuen: Ja, het hoort erbij. Laten we het doen.

De voorzitter: Het hoort erbij. We zitten hier toch. Dan laten we dat vooral doen. Zijn er geen stickers meer?

Mevrouw Kuen: Ik zou wel even een rondje stickers doen.

De voorzitter: Opgelost. Willen de commissieleden nog even een keuze maken uit de drie scenario's? Iedereen heeft een sticker geplakt bij een voorkeurscenario. Dan gaan we weer terug naar de presentatie. Wij gaan afronden. Dat gaat mijn collega Gijs, bij deze, overnemen. Ik geef jou de microfoon.

De heer Schuurhuis: Dag allemaal. Mijn naam is Gijs Schuurhuis. Ik ben partner binnen Coup. Ik denk dat het misschien ook wel goed is om... Er is ook een soort van haast ondernemende spirit van, moeten we niet zelf gaan bekijken hoe wij het gaan invullen als gemeente?

Ik denk dat het ook goed is om te beseffen dat de keuze die we hier maken, die dient een doel. En niet zozeer het doel om zelf als gemeente een ontwikkelende pet op te zetten en te gaan ontwikkelen, maar eigenlijk om de kaders en de spelregels en straks ook heel concreet de gunningscriteria en de weging van die gunningscriteria, want je vraagt aan de markt om in te schrijven, om die eigenlijk te sturen. Wat vinden we eigenlijk belangrijk? Wat vinden jullie belangrijk? Wat vindt de stad belangrijk? Hebben we getracht ook... Zijn we achter gekomen. En zo proberen we eigenlijk een beetje grip te krijgen op, hoe selecteren we straks eigenlijk het meest geëigende plan, het meest passende plan. Dat is denk ik wel goed om dat te beseffen. We staan zo met deze sessie aan het begin om te gaan schrijven aan een Nota van Uitgangspunten. Dat duurt niet heel lang. En die Nota van Uitgangspunten komt weer bij jullie terug ook. In die Nota van Uitgangspunten staan eigenlijk gewoon de spelregels voor het vervolg. Die marktbenadering waar Dewi al eerder eventjes naar heeft verwezen. En in die marktbenadering gaan we eigenlijk een stap zetten om mensen opnieuw... En ik snap ook dat dat vervelend is, dat is ook wel een beetje... Ons startpunt is eigenlijk het einde van een niet geslaagd voortraject. Dat is vervelend ook voor de inschrijvers. Ik kan me dat ook heel goed voorstellen. Ook even refererend naar de spreker. U vertelt ook met heel veel passie over deze plek. Ik vind het zelf ook een onwijs bijzondere plek. Wij zijn ook gewoon zelf ook een beetje erfgoedliefhebbers. En het is heel belangrijk om nu zo de marktbenadering en zo ook deze tender vorm te geven, dat we niet weer in hetzelfde pakket terechtkomen. Een aantal dingen zijn daar gewoon heel erg belangrijk in. We hebben het al even gehad over parkeren. Dat is een vrij kleine voetprint. Parkeren is gewoon een onwijze uitdaging. Wat we eigenlijk met elkaar moeten voorkomen, is dat wij punt één, een onrealistische vraag aan de markt stellen. Dat is niet eerlijk. Dat is eigenlijk gewoon niet eerlijk, laat ik het daar gewoon bij houden. Punt twee, en dat is ook het wenkend perspectief waar Dewi het eerder ook over had, we moeten misschien wel een aantal oplossingen aandragen. Eén van de oplossingen is misschien wel heel concreet. Er werd gesproken over misschien wel een parkeeroplossing in de hal. Maar ik wil eigenlijk niet eens zo ver gaan. Ik wil heel graag in de Nota van Uitgangspunten, en dat zullen wij ook gaan doen aan de hand van deze input, met het ambtelijk team gaan kijken van, op welke punten is er ruimte bijvoorbeeld binnen de afdeling Mobiliteit om misschien wel te kijken naar een verbreding van of het anders kijken naar bijvoorbeeld parkeernormen. Of staan we open voor eigenlijk een hele slimme marktpartij die zegt van, ik ga niet uitvoeren wat de gemeente van mij vindt. Ik heb gewoon zelf een goed

idee. En daar zijn we denk ik naar op zoek. Want als wij met zijn allen de oplossing gaan verzinnen, dan sluit je eigenlijk een heleboel oplossingen ook uit. Om daar even een heel concreet voorbeeld van te geven, ik heb ooit een soortgelijke marktbenadering voor Fort Nigtevecht gedaan. Een fort wat op een vreselijk lastige positie stond. En daar konden we met zijn allen eigenlijk... Er waren al een aantal keren daar marktbenaderingen geweest. En steeds waren er eigenlijk partijen die niet binnen allerlei kaders vielen. En uiteindelijk hebben we het eigenlijk heel open ingestoken en aan de markt gevraagd, hebben jullie een goed idee? En daar kwam een mevrouw en die zei, ik ga dat fort eigenlijk gebruiken als een herdenkingsplek. Het is een herdenkingsfort geworden. Dat had ik nooit kunnen verzinnen.

Die creativiteit die vanuit haar persoonlijk verhaal kwam, en die een hele geschikte invulling voor die plek leek te zijn, dat hadden wij met elkaar nooit kunnen verzinnen in kaders en in oplossingen. En dat is eigenlijk het hele doel van dit traject. Het hele doel van dit traject, en dat is ook wel grappig dat het één van de kernwaarden is, is dat je je ook een beetje laat verrassen door de markt. Alleen je moet wel kiezen. Dat kunnen we ook leren. We kunnen ook terughalen van eigenlijk de laatste keer... Ik weet niet of hij onderhand al weg is, maar er stond heel lang in ieder geval te huur, te koop. Dat vond ik eigenlijk al een soort van, dat is een verkeerd startpunt. Ik denk dat je als gemeente, als je een vraag stelt aan de markt, moet je zelf ook heel duidelijk je keuzes hebben gemaakt. En dat gaan wij doen. Dat gaan we doen in die Nota van Uitgangspunten. Even kijken, heb ik ze dan? Ja, dan heb ik ze volgens mij. We zijn ons bewust van het parkeren. We gaan aan de hand van ook jullie input kijken naar de gunningscriteria en de weging daarvan. En we gaan in deze laatste afsluitende fase ook met het ambtelijk team nog een keer in gesprek om te kijken van, hoe kunnen we slim met elkaar eigenlijk naar die kaders kijken. Dit is eigenlijk het vervolg. Daarmee ronden we fase twee af. En in het vervolg start er dan een marktbenadering. En die marktbenadering is getrapd. Het is een getrapte selectieprocedure, waarbij we in eerste instantie partijen vragen om met een planvisie te komen. Ook hier is het niet zo, kom met een volledig uitgewerkt plan en dan jagen we allemaal partijen op kosten. Dat willen we helemaal niet. Eigenlijk selecteren wij in dit soort selectieprocedures altijd op twee dingen. Punt één, kom met een planvisie van een aantal A4'tjes, die in zekere mate aansluiten op bijvoorbeeld de scenario's. En in hoeverre we echt vandaag in staat zijn om te kiezen voor één voorkeursscenario, dat weet ik nog niet. Maar daar gaan wij met een voorstel komen. En daar mag u dan weer wat van vinden. Maar waar het wel om gaat, is dat wij aan het begin vragen, kom met een planvisie en laat zien dat je voldoende ervaring hebt, dat je misschien wel vanuit een consortium werkt, om dit soort projecten ook voor elkaar te krijgen. Dat is eigenlijk een soort selectie aan de poort. Die selectie aan die poort leidt tot drie tot vijf partijen, waarmee je verder gaat. En die drie tot vijf partijen worden eigenlijk gevraagd om op basis van hun eerste inschrijving het plan verder te brengen. Ik denk dat dat vanuit een soort proportionaliteit ook gewoon een faire manier is om zo'n... Eigenlijk een soort tender is het dan geworden. Dat betekent dat wij gaan beginnen met die selectie. Die eerste fase, daar komen dan... Ook duidelijk komt er natuurlijk in het kader van transparantie in te staan, waar dan mensen op geselecteerd worden, waar eigenlijk je inschrijving aan moet voldoen, et cetera. En dat wordt vertaald naar die Nota van Uitgangspunten, om vervolgens een communicatie... Er staat hier communicatiestrategie. Maar het werkt gewoon wel goed om dit breed onder de aandacht te brengen. Dat zullen we dan ook met de afdeling communicatie gaan

oppakken. Om vervolgens, als je dan eenmaal drie tot vijf partijen hebt gekozen, eigenlijk dan verder te gaan in die gunningsprocedure. En die gunningsprocedure, daarin mag je ook best wel iets verwachten van partijen. En aan het einde van de rit worden daar ook wel echt de plannen inhoudelijk, op basis van vooraf gecommuniceerde criteria en wegingen, die ook vooraf duidelijk zijn, wordt er een partij gekozen. Dat is eigenlijk eventjes het proces.

De voorzitter: Mag ik heel even een vraag stellen als voorzitter, voor de structuur? Want u stelt net een belangrijke vraag, waar moet het plan aan voldoen? Dat dat één van de dingen is. En is dat de vraag dan aan de commissie? Is dat uiteindelijk de werkwijze? Gaat een commissie dat dan zeggen of komen jullie met een voorstel? Hoe mag de commissie daarmee omgaan? Wij komen met een Nota van Uitgangspunten. Wij komen met een voorstel.

De voorzitter: Mevrouw Van Herwijnen.

Mevrouw Van Herwijnen: En die Nota van Uitgangspunten bestaat uit twee delen. Dat is die hernieuwde kaders en die drie verhaallijnen?

De heer Schuurhuis: Ja, klopt. En een vertaling naar criteria. Eigenlijk wat we proberen te doen, is om een keuze te maken, zowel kwalitatief... Dat je zegt van, in hoeverre... Eigenlijk is de vraag, in hoeverre wensen wij sturing te geven en voor te sorteren op een soort conceptuele lijn die je van een inschrijver verwacht? Zonder dat je zegt, dit moet het worden. Maar in hoeverre wil je dat doen? Daar gebruiken we dit voor.

Mevrouw Van Herwijnen: Want je gaat al terug van zes naar drie verhaallijnen. Geef je eigenlijk al een bepaalde richting aan. En waarom is daarvoor gekozen? Waarom is het niet aan de ondernemers zelf om uit de zes verhaallijnen misschien zelfs een combinatie te maken? Maar waarom gaan we daar al in kaderen?

De heer Schuurhuis: Ik denk dat je binnen de verhaallijnen, bijvoorbeeld historische verwondering, en binnen het ondernemen en het werken, zit nog best wel veel ruimte om invulling te geven. En misschien dat je het zelf zou kunnen integreren inderdaad. Maar ook eigenlijk is dat wel een beetje de vraag. We hebben geprobeerd ook aan jullie te vragen van, is er heel veel behoefte, sterke behoefte om heel duidelijk te kiezen voor een voorkeursscenario? Ik merk bij u dat u eigenlijk zegt van, nee, die behoefte heb ik niet. Ik wil meer ruimte laten, als ik dat goed interpreteer.

Mevrouw Van Herwijnen: Ja, dat klopt. Eigenlijk heb je je kaders natuurlijk al in het bestemmingsplan aangegeven. Die zijn al vrij ruim.

De voorzitter: Klein momentje. Mevrouw Lammens en mevrouw Kruger, is dit een vraag die we misschien met de groep kunnen doen? Ik zie dat het wel heel erg belangrijk en interessant is, denk ik. Maar er is even een vraag van mevrouw Van Herwijnen. En dan misschien is dit handig om toch even op te werpen. Sorry, mevrouw Van Herwijnen, ga verder.

Mevrouw Van Herwijnen: Het bestemmingsplan geeft natuurlijk al best wel wat ruimte. Die geeft natuurlijk al kaders mee, die vrij ruim zijn. En dan ga je het in een Nota van Uitgangspunten juist verkleinen in drie verhaallijnen. En ik snap niet helemaal waarom we dat vooraf zouden willen. Waarom we dat niet overlaten aan de marktpartijen?

De heer Schuurhuis: Bijvoorbeeld, ik denk dat een... Om maar eens even bijvoorbeeld een keuze te maken. Daar staat eigenlijk de identiteit van deze plek, zoals Dewi dat ook net heeft toegelicht. Eigenlijk zie je dat het bredere gebied is onwijs in ontwikkeling. Er wordt erg veel nieuw gebouwd. Er ontstaat eigenlijk gewoon een heel nieuwe stad, stuk stad. En binnen eigenlijk die bredere gebiedsontwikkeling heb je een aantal ankerpunten van identiteiten. En we kunnen met zijn allen, denk ik, het erover eens zijn dat die Biesboschhal een ankerpunt is. In hoeverre wil je dat ook conceptueel, programmatisch wat daar gebeurt... In hoeverre wil je daar ook op sturen? Op het moment dat je zegt van, ik vind dat onwijs belangrijk, dan komen we eigenlijk vrij snel in het voorkeurscenario uit van historische verwondering. Die in zekere zin een veel meer sociaal-maatschappelijk en cultureel programma kent, dat scenario. Dat kenmerkt het wel een beetje. Anders dan bijvoorbeeld, ik wil ruimte geven voor sport en spel. Het is eigenlijk een beetje, je kunt conceptueel en programmatisch sturen. En dat is nog net eventjes weer wat anders dan wat er in een bestemmingsplan beschreven staat. In een bestemmingsplan staat gewoon beschreven, deze functie mag tot zoveel vierkante meter, categorie zoveel.

Mevrouw Van Herwijnen: Waar. Maar als je dan kijkt naar één van de huidige kaders, dan heb je eigenlijk hetgeen wat u net heeft aangegeven daarmee al geborgd. Het punt van dat het unieke karakter van het pand en de kernkwaliteiten en dergelijke. Dan zou je je eigenlijk moeten afvragen, wil je dat kader behouden, ja of de nee?

De heer Schuurhuis: Exact.

Mevrouw Van Herwijnen: Want anders zou ik zeggen, dit kader ga je dan eigenlijk nog nauwer maken. In ieder geval dat idee heb ik er dan bij.

De heer Schuurhuis: Ik snap de vraag. Ik denk inderdaad dat de kaders die als uitgangspunt hebben gediend voor de eerste verkoopprocedure, die niet succesvol is geweest, die moeten we heroverwegen.

De voorzitter: Mevrouw Kruger.

Mevrouw Kruger: Voorzitter, volgens mij ging het niet zozeer over de kaders voor de herbestemming, maar had het meer te maken met de aanbestedingsprocedure. We hadden toen hier in Dordrecht ook de Berckepoort. Die was ook verkeerd aanbesteed. Dat is toen teruggetrokken. En toen bleek ook dat de Biesboschhal niet helemaal goed was aanbesteed, omdat... Vergeef me, ik ben niet zo goed in al die procedures en zo. En ik vind het ook altijd heel vervelend. Maar dan blijkt dat je dat niet alleen maar lokaal kan doen, maar dat je dat Europees of weet ik veel, regionaal moet aanbesteden. En dat waren met name ook de fouten die gemaakt waren, waardoor dat hele handeltje weer opnieuw. En hoe zit dat dan nu? Want ik word er echt steeds ongemakkelijker bij, als ik

zie wat er gewoon nu gebeurt, wat er al had... Want ik haal net even die Sportwerf De Biesbosch erbij. Dan is het hele parkeerprobleem opgelost. De hele begroting, de hele exploitatie klopte. Maar we hadden het probleem met die aanbestedingsprocedure. Hoe zit dat nu? Ik raak er een beetje van in de war.

Er komt steeds meer naar boven van hoe het was. Ik denk, wat is er nu anders, wat gaan we nu anders doen als dat we toen al deden, toen de mist ingingen?

De voorzitter: Ik denk dat het even goed is om te kijken. Want ik snap het punt. We hebben natuurlijk gewoon te maken met... We zijn hier eigenlijk bezig van, hoe willen we kaders als gemeente en wat willen we gaan uitzetten, wat neem ik aan grond kan zijn voor een aanbesteding die uitgezet gaat worden? En dan wil mevrouw Kruger eigenlijk weten van, wat is anders en wat ondervangen we met wat in het verleden fout is gegaan? Heb ik dat zo goed samengevat?

De heer Schuurhuis: Allereerst eventjes de vraag, is het in de aanbesteding fout gegaan? Want dat is even het voortraject.

De heer Bos: De conclusie van Bas, dat geen enkel plan voldeed aan alle kaders.

De heer Schuurhuis: Het is niet zozeer in de procedure van die aanbesteding, maar eigenlijk is het de wellicht stapeling van kaders of te strikte kaders, die ervoor hebben gezorgd dat er uiteindelijk niet een succesvolle selectie heeft kunnen plaatsvinden. Dat is eigenlijk even het startpunt. Hoe we dat dan nu anders gaan doen?

De voorzitter: Mevrouw Lammens.

Mevrouw Lammens-Oostdijk: Die kaders die er toen waren, zijn dat nog steeds dezelfde kaders dan die we nu hanteren?

De heer Bos: Die kaders gelden in principe nog. Maar het is juist de bedoeling om daar kritisch naar te kijken, zodat we niet weer in dezelfde valkuil trappen.

De heer Schuurhuis: Exact. Die kaders die hebben wij op dit moment nog niet hapklaar voor u gereed. Op basis van deze eigenlijk laatste consultatie gaan wij aan de slag met de Nota van Uitgangspunten. In die Nota van Uitgangspunten wordt eigenlijk een voorstel gedaan aan uw raad voor de kaders. En wij zullen de uitgangspunten van de vorige verkoopprocedure nog eens een keer ambtelijk goed tegen het licht moeten houden. Dat moge duidelijk zijn.

De voorzitter: Mijnheer Van den Berg.

De heer Van den Berg: Dank u wel. We weten waarom het vorige keer misliep. Dat was een stukje financieel en een stukje parkeren. Parkeren gaan we wat meedenken in een creatievere oplossing. En waarschijnlijk moet er dan iets financieel gebeuren. Of denk ik het nu te simpel?

De heer Schuurhuis: Daar kan ik gewoon nu nog geen antwoord op geven, op die vraag.

De voorzitter: We gaan even stroomlijnen, want ik denk dat er hier best wel wat dingen door elkaar lopen. Ik merk dat er eigenlijk al heel erg wordt gedacht in oplossingen of eindkaders, terwijl volgens mij hier de bedoeling is om in de breedte op te halen. En dat gaat even anders misschien dan verwacht.

Is er nog een vraag naar de commissie nu of iets wat we nu nog nodig hebben of wat we nu nog moeten bespreken wat we even aan de commissie moeten voorleggen?

De heer Schuurhuis: Nee, ik wilde eigenlijk richting een afronding gaan. Want eigenlijk gewoon, hoe nu verder? Gewoon het vervolgtraject. Dat vervolgtraject houdt in dat wij met elkaar gaan kijken van, wat zijn de uitgangspunten of de kaders van deze marktbenadering? Wat worden de spelregels? Wat worden de selectiecriteria? Hoe gaan we dat wegen? Hoe kijken we eigenlijk aan tegen bijvoorbeeld prijsvorming? Daar zit natuurlijk ook gewoon een spanningsveld. In een Nota van Uitgangspunten zullen we daar een voorstel in doen en dat voorleggen aan de raad, om daar ook eigenlijk haar goedkeuring op te geven. Om vervolgens, en dat is wel belangrijk, ook met elkaar een traject in te gaan waarbij die Nota van Uitgangspunten... Dat zijn dan de vaste spelregels. We gaan nu voor de tweede keer de markt benaderen. Dit keer moet het wel gewoon gaan leiden tot een uitkomst, wat ons betreft in ieder geval. Tot een selectie en een gunning. En dat betekent ook dat het een belangrijk moment is, het moment van een Nota van Uitgangspunten, om eigenlijk zowel voor college als voor raad om daar commitment op uit te spreken. En ook commitment op het vervolgtraject te gaan hebben. En dan hopen we dat wij eigenlijk komen tot selectie en gunning aan één partij of misschien wel een consortium van partijen. En dan starten we met een contractfase. En dan gaat dat verder. Dat was eigenlijk het proces.

De voorzitter: Dank. Ik kijk ook heel even naar de griffie, want ik hoor wat u zegt, maar dan kijk ik er natuurlijk ook wel even naar van, wat is inderdaad de rol van de gemeenteraad en de bevoegdheid en welke wisseling hebben wij met het college? Is er nog een vraag vanuit de commissie of is er nog... Mijnheer Kolkiliç.

De heer Kolkiliç: Ik heb een vraag. Voorzitter, dank u wel. Hoe zit het met het meerjaren onderhoudsplan, wanneer het verhuurd gaat worden? Wie gaan dan voor die kosten opkomen?

De voorzitter: Ik weet niet of dat dit nu een vraag is die hier beantwoord kan worden.

De heer Schuurhuis: Dat is een hele concrete vraag. Die kan ik denk ik niet beantwoorden. Want u zegt, als het verhuurd gaat worden. In eerste instantie hebben we een keuze te maken of het verkocht of verhuurd gaat worden. Op het moment dat het verkocht wordt, moge duidelijk zijn dat de nieuwe eigenaar aan de lat staat voor restauratie, et cetera. Op het moment dat het bij de gemeente blijft, dan valt het eigenlijk gewoon binnen het regime waar het nu ook invalt, zou ik zeggen.

De voorzitter: Zullen we naar een afsluiting gaan van, wat zijn de volgende stappen? Ja. Heel goed. Dank in ieder geval voor deze presentatie. Ik kijk even rond, om te kijken of... Ik zie eigenlijk wel wat blikken. Ik durf het bijna niet vragen. Wat is het vervolg voor de raad? Wat zou de commissie nu zeggen, wat is er nodig? Mevrouw Kruger had net al een suggestie gedaan. Ik kijk ook even rond. Want wat ik fijn vind ook als voorzitter van deze

commissie, is hier wat uitgekomen? Hebben we het idee van, wat zou een volgende stap zijn vanuit deze exercitie die hier is gedaan? Wie wil daar iets over zeggen, van de commissie? De heer Wringer van Beter voor Dordt.

De heer Wringer: Dank, voorzitter. Ten eerste dank voor de presentatie. Jullie hebben er duidelijk heel veel tijd aan besteed. Ik kijk uit naar de Nota van Uitgangspunten, want dat is het volgende document wat er komt. Misschien moeten we dat dan maar gaan bespreken. Ik hoop dat deze hernieuwde kaders ook iets op gaat leveren. Want ik zie nog niet heel veel verschil met de vorige aanbesteding. Maar misschien ben ik een beetje cynisch erop. Ik denk dat we dat maar moeten doen. Op de Nota van Uitgangspunten wachten en dan die bespreken.

De voorzitter: Ik kijk even naar de commissie. Is dat acceptabel? Mevrouw Van Herwijnen.

Mevrouw Van Herwijnen: Op zich ben ik ook inderdaad wel benieuwd naar waar het college inderdaad mee komt. Want ik denk dat er inderdaad ook goed gekeken moet worden naar de punten waar het de vorige keer mis mee ging. Want het waren volgens mij inhoudelijk best aardig initiatieven. Alleen het hadden een aantal kritische punten, zoals parkeren, financieel. En ik denk inderdaad als je kijkt naar bijvoorbeeld parkeren, dat we dan ook vanuit het college zelf moeten gaan kijken van, als we commerciële partijen erin willen hebben, dan zit daar een bepaalde parkeerdruk aan vast. Wat voor oplossingen zouden we daarbij als gemeente kunnen aanleveren? Daar ben ik in ieder geval ook benieuwd naar, als onderdeel van het stuk wat naar ons toe komt.

De voorzitter: Ik merk ook wel, er is natuurlijk gewoon een... Je proeft een wens van het slagen van het project. En daar kunnen de meningen over verdeeld zijn wat dat dan inhoudt. En we horen natuurlijk ook regelmatig nu het woord kaders. Ik weet dat dat ook wel een hele belangrijke is. En kaders kan natuurlijk ook zijn, dat heeft misschien niet zozeer... We spreken hier over een ander soort kaders. En we kunnen natuurlijk ook... Als gemeenteraad is er een bepaald kader van, wat is inderdaad bestemming? Wat is de ambitie van de gemeente? Inderdaad parkeren is een ding of wensen voor de stad is een ding. En dat is natuurlijk aan de commissie, om ook iets mee te geven. En binnen het groter kader kan het college natuurlijk uiteindelijk met iets gaan werken. En dan komen zij met een Nota van Uitgangspunten. Mevrouw Van Herwijnen.

Mevrouw Van Herwijnen: Prima inderdaad. Want ik bedoel, als je kijkt naar de huidige kaders die in de presentatie staan, zijn in hoofdlijnen prima kaders. Maar uit de vorige aanbesteding is nu gebleken dat een aantal dingen gewoon heel kritisch zijn, die moeilijk haalbaar zijn. En ik vind dat het ook wel een beetje een opdracht is van het college om daarna te kijken, kunnen we daarin iets bieden, waarbij een exploitatie beter haalbaar is?

De voorzitter: Mevrouw Kruger, u wil aanvullen?

Mevrouw Kruger: Ik zit ook nog heel erg op van, wat willen we met die Biesboschhal? We hebben het daar vroeger ook weleens over gehad van, willen we dat een commercieel iets laten worden of zeggen we van, nee, die hal moet vooral van de gemeente blijven, want het is cultureel erfgoed. Het is industrieel erfgoed, laat ik het goed benoemen. En

er moet een goede invulling aan gegeven worden. Ten tijde van DordtYart waren er hele goede invullingen, waren er ateliers.

Internationaal kwamen kunstenaars om daar de boel te vullen. Er was theater. Er was muziek. Er gebeurde van alles. Dat had dan ook weer te maken met erven en pacht en weet ik veel wat allemaal. Op een gegeven moment is dat een soort antikraak, noem ik het maar. Dat is die Biesboschhal invulling geweest, met ook bedrijfjes die erin hebben gezeten. Via Cultura heeft erin gezeten. Heel veel is daar gebeurd. En toen werd er op een gegeven moment gezegd, nee, dat was tijdelijk. We moeten nu een vaste bestemming daarvoor gaan creëren. Ik wil eigenlijk van het college weten, wat is er nu anders als toen we de eerste keer die aanbesteding deden, waarop echt vijf goede initiatieven naar binnen zijn gehaald? Wat is er nu anders, waardoor we niet weer mensen gaan... Hoe werd het zo mooi genoemd? Prachtig hoor hoe het allemaal met een wenkend perspectief en samen komen tot de visie. Die mensen gaan zich allemaal weer inzetten. Gaan zich in kosten werken. Want het kost ook niet niks als je zo'n programma maakt en een begroting en noem allemaal maar op. Wat is er nu dan anders, waardoor het wel een kans van slagen gaat hebben? Want daar ben ik echt nog niet van overtuigd. Daarnaast is het misschien nog wel een idee, als we eens tijd hebben, om te kijken naar één of twee hallen in het land, wat er mogelijk is? Ik heb ze wel gezien al. Foodhallen in Rotterdam was een goed voorbeeld ervan. Maar misschien zijn er nog meer mensen die het leuk vinden om daar ideeën in op te doen. Maar dat is zo, klaar.

De voorzitter: Ik hoor ook de vraag over de aanbesteding en de kans van slagen en het verschil van toen en nu. Dat is eigenlijk wel een directe vraag aan het college, die natuurlijk nu niet beantwoord kan worden. Ik kijk even naar de griffie of er een manier is dat de commissie dan wel die vraag kan neerleggen.

Mevrouw Vermeulen: Dit is een consultatie. Volgens mij is gehoord wat u heeft gezegd. Een consultatie wordt gewoon zonder conclusie afgerond, want het college, het apparaat heeft gehoord wat u heeft gezegd. Volgens mij is dat een heldere inbreng.

De voorzitter: Hier kunnen ervan uitgaan dat dit... Want dat is wel een vraag natuurlijk, waar neem ik aan een antwoord op gewenst is van het college. En aangezien de wethouder er niet is.

Mevrouw Vermeulen: Jazeker. En dit komt terug in het besluit van de vergadering.

De voorzitter: Een momentje, mevrouw Kamphuis, want het volgende is eigenlijk de vraag, locaties bekijken. Dan kijk ik ook even rond of dat iets is wat... De griffie wil wat...

Mevrouw Vermeulen: Ik adviseer op dit moment wel tegen. Want de vraag is of dat de rol van de gemeenteraad is op dit moment. Er ligt nog geen voorstel. Volgens mij zijn er nog technische vragen gesteld waar een antwoord op moet komen. Als ik zo vrij mag zijn, is dat misschien op dit moment niet het meest... Het past niet.

De voorzitter: Er wordt natuurlijk wel aan de commissie gevraagd om te kijken naar kaders, om wel iets te vinden. En ik proef ook wel een vraag van, het is ook oriënterend.

Mevrouw Kruger: Voorzitter, dat zou inderdaad oriënterend zijn, maar dat kunnen we ook zelf eventueel organiseren. Dat kan. Gaan we met een paar mensen lekker op stap.

De voorzitter: Mevrouw Kamphuis, SP.

Mevrouw Kamphuis: Wat wij heel erg belangrijk vinden, is dat cultureel erfgoed goed en historisch weer terug kan komen. Dat dat niet verloren gaat.

De voorzitter: Dank u. Dan zie ik verder geen vragen meer. Ik stel voor dat we afronden. Ik wil sowieso natuurlijk onze bezoekers bedanken, presentatoren ontzettend bedanken, raads- en commissieleden bedanken. Mevrouw Kruger wil nog wat zeggen?

Mevrouw Kruger: Ja, ik wil inderdaad het... Dank u wel. Want ik heb heel veel kritiek op van alles. En ik kom met van alles eigenlijk naar boven. Maar wel, het is een goede presentatie en de inhoud is... Ik bedoel, daar wil ik ook wel even dank je wel voor zeggen. Anders lijkt het zo van, wat kom je hier doen? Maar bedankt. Want het ziet er mooi en goed uit. Dat wil ik toch nog wel even zeggen.

De voorzitter: Ik denk, er is veel bevlogenheid van de commissie, dat wel de wens is om hier iets van te maken. En wat dat ook gaat worden. Maar iedereen wil er natuurlijk wel iets moois uit halen voor de stad, wat dat ook gaat inhouden. En inderdaad ontzettend bedankt voor jullie inzet en presentaties. Dan nog een vraag aan iedereen, om wel de kopjes, glazen, flesjes, enzovoort mee te nemen. En wel thuis.

Aldus vastgesteld in de raadsvergadering van 2024.

De griffier,

De voorzitter,

A.E.T. Wepster

P.A.C.M. van der Velden